ΑΣΤΡΑΠΗ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΤΗΣ

ΒΙΚΕΝΤΙΟΣ ΑΔΑΜΑΝΤΙΔΗΣ

Συνδρομὴ ἐτησία
ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ
Ἑλλάδος . . δρ. 7
Ἐξωτερ. . . φρ. 7

Ὁ πληρώνων συνδρομητὴς ὀφείλει νὰ ἀπαιτῇ ἔντυπον ἀπόδειξιν πληρωμῆς τῆς Διευθύνσεως.

ΓΡΑΦΕΙΑ
ΑΣΤΡΑΠΗΣ
—ὁδ. Βορέου 13.—

Ἔτος Γ'. ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ τῇ 1 Ἰανουαρίου 1896. Ἀριθ. 1.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1896.—Ἡ ἑορτὴ τῶν Χριστουγέννων ἐν τῇ ἀρχαιότητι ἐν Ρωσσίᾳ. — Τὸ Χριστούγεννα. — Ὑπόθεσις περὶ τοῦ ἀστέρος τῶν μάγων.—Τὸ νέον ἔτος ἐν Ρωσσίᾳ. Ἡ ἑορτὴ τῶν Θεοφανείων κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους ἐν Ρωσσίᾳ.—Τὸ παιδίον παρὰ τὸ δένδρον τοῦ Χριστοῦ (διήγημα). —Διασκεδάσεις τοῦ λαοῦ ἐν Κίνα.—Περὶ μαλλίνων ὑφασμάτων.—Τὸ Θιβὲτ καὶ οἱ Θιβέτιοι.— Ποιήματα.—Στίγματα τέρψεως.—Πρακτικαὶ γνώσεις.—Βιβλιογραφία —Εἰδοποιήσεις.

1896

Ριφθὲν ἐν τῷ ἀπυθμένῳ βυθῷ τῆς μυστηριώδους αἰωνιότητος, ἐξηφανίσθη ἐκ τοῦ προσώπου τῆς γῆς τὸ 1895, ἀφ' οὗ ὤθησε τὴν ἀνθρωποτητα ἓν ἔτι βῆμα τρος τὴν παγεραν τοῦ θανατου αγκάλην. Παρέδωκε τας ἡνίας τοῦ κόσμου εἰς τὸν ἐπελθόντα αὐτάδελφον, εἰς τὸν νεαρὸν τοῦ Κόσμου κυρίαρχον, ὃν ἀπέστειλεν ὁ πατὴρ Χρόνος ὑπὸ το νέον ἔνδυμα 1896.

Ἀπῆλθεν ἐκεῖνο ἐγκαταλιπὼν τὰς ἀπαισιωτέρας των ἀναμνήσεων, ἀπῆλθε κομίζον τοὺς βαρυπενθιμους στεναγμοὺς καὶ τας θλίψεις τοῦ παντοιοτρόπως μαστιγουμένου ἑλληνικοῦ λαοῦ. Ἀπῆλθεν ἵνα χαραχθῇς τὰς μελανας δέλτους τοῦ παρελθόντος, ἀφ' οὗ ἐν τῇ ἐνιαυσία σταδιοδρομία του ἐχάραξεν εἰς τῆς ταλαίνης Ἑλλάδος την στενόεσσαν καρδίαν τας φρικωδεις λέξεις π τ ω χ ε ί α, ἀ π ε λ π ι σ ί α, ἀ π ό γ ν ω σ ι ς!

Ὦ! σὺ πατὴρ χρόνε! ὦ! σὺ πανδαμάτωρ κυρίαρχε! ἀποκλήρωσον πάντα ἐκεῖνα τὰ ἐν τῷ εὐρυτάτῳ στέρνει σου κυοφορούμενα τέκνα σου, ἂν ὦσι τόσον κακοδαίμονα, τόσον ἀπαίσια ὅσον τὸ ἀρτίως ἐκπνεῦσαν 1895! Ἀποκλήρωσον ταῦτα χάριν τῆς δεινοπαθούσης Ἑλλάδος, ἣν ἄλλοτε τόσον ἠγάπας! Ἀποστειλον αὐτῇ τα εὐτυχῆ, τὰ πανόλβια τέκνα σου, ὅμοια δηλαδὴ ἐκείνων, ἅτινα ἀνεβίβασαν αὐτὴν εἰς τὸν οὐρανομήκη καὶ δαφνοστεφῆ βωμὸν τῆς ἀθανάτου δόξης!

Ἀλέξ. Ν. Κοκκώνης.

Η ΕΟΡΤΗ ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ

ΕΝ ΤΗ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΙ ΕΝ ΡΩΣΣΙΑ

Ἐν Ρωσσίᾳ μέχρι Πέτρου τοῦ Μεγάλου ἐπεκράτει συνήθεια ἀπὸ τῆς 25 Δεκεμβρίου μέχρι τοῦ νέου ἔτους μεγάλοι τε καὶ μικροὶ νὰ προσωπιδοφορῶσιν, αἱ δὲ γυναῖκες νὰ προσφεύγωσιν εἰς τὰς μαγίσσας καὶ τοὺς γόητας, ὅπως μάθωσι τί ἀναμένει αὐτὰς κατὰ τὸ ἐπιὸν ἔτος. Ἐν Μόσχᾳ αἱ προπαρασκευαὶ διὰ τὴν ἑορτὴν ἤρχιζον ἀπὸ τὴν παραμονήν. Ὁ αὐτοκράτωρ συνήθως ἐξερχόμενος ἐν πολυτελεῖ συνοδείᾳ σωματοφυλάκων καὶ φρουρᾶς κατὰ τὴν παραμονὴν τῶν Χριστουγέννων ἐγκατέλειπε τὰ ἀνάκτορά του περὶ τὴν τετάρτην ὥραν τοῦ μεσονυκτίου καὶ ἐν συνοδείᾳ ὀλίγων Στρελιτσῶν ἀπήρχετο πεζῇ εἰς τὰς φυλακάς, καὶ τὰ πτωχοκωμεῖα, ὅπως χάριν τῆς ἑορτῆς χαροποιήσῃ τοὺς ἀτυχεῖς δεσμώτας καὶ τοὺς δυστήνους πτωχοὺς διὰ τῶν ἰδίων του χειρῶν διανέμων ἐλεημοσύνην εἰς αὐτούς.

Κατὰ τὸν χειμῶνα ἐν τῇ βορείῳ Ρωσσίᾳ λίαν βραδέως ἐξημερόνει, ὁ δὲ Αὐτοκράτωρ λίαν κεκμηκὼς ἐκ τῆς πορείας ἀνὰ τὰς φυλακὰς καὶ τὰ φιλανθρωπικὰ καταστήματα κατὰ τὴν ἐπάνοδον τῆς ἡμέρας ἐπιστοέφει εἰς τὰ ἀνάκτορά του. Ταχέως ἐνδυθεὶς τὴν βασιλικήν του στολὴν σπεύδει τῇ συνοδείᾳ τῶν Μπογιάρων, τῶν αὐλικῶν καὶ τῶν ἀνωτάτων του ἀξιωματικῶν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χρυσοῦ ἀνακτόρου, ὅπως ἀκούσῃ τὰς βασιλικὰς ὥρας. Μετὰ μεσημβρίαν ἅπας ὁ λαὸς τῆς Μόσχας διατελεῖ ἐν κινήσει. Ἡ πρὸ τῶν ἀνακτόρων, πλατεία πληροῦται περιέργων. Ἅπαντες ἀναμένουσι τὴν ἔξοδον τοῦ Αὐτοκράτορος. Ἰδοὺ ὁ Αὐτοκράτωρ ἐξέρχεται τῶν ἀνακτόρων ἀκολουθούμενος ὑπὸ πολυαρίθμου καὶ πολυτελῆ ἐνδύματα φερούσης συνοδείας, ὅπως ἀπέλθῃ πρὸς ἀκρόασιν τοῦ ἑσπερινοῦ εἰς Οὐσπένσκη Σομπὸρ (ναὸς τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου). Οὗτος φέρει πολυτελῆ Σαμουρέναιαν μηλωτὴν μετ' ἐπικαλύμματος ἐκ λευκοῦ συρικοῦ καὶ περιλαιμίου ἐκ καθαροῦ χρυσοῦ. Οἱ Μπογιάροι φέρουσιν ἐπίσης πολυτίμους μηλωτὰς ἀλλ' ἄνευ χρυσῶν περιλαιμίων. Κατὰ τὸν ἑσπερινὸν ἐν τῷ ναῷ ὁ πρωτοδιάκονος διὰ βροντώδους φωνῆς ἀπαγγέλλει τὸν πολυχρονισμὸν τοῦ Αὐτοκράτορος καὶ τῆς οἰκογενείας του. Μετὰ τὸ τέλος τῆς ἀκολουθίας ὁ Πατριάρχης πλησιάζων εἰς τὸν ἐν τῷ ναῷ βασιλικὸν θρόνον ὑπεκλίνετο καὶ συνέχαιρε τὸν Αὐτοκράτορα ἐπὶ τῇ ἑορτῇ. Μετ' αὐτὸν προσήρχοντο οἱ Μητροπολῖται, οἱ Ἀρχιεπίσκοποι οἱ Ἐπίσκοποι, οἱ Ἀρχιμανδρῖται καὶ ὁ λοιπὸς κλῆρος, ὅπως συγχαρῇ τὸν Αὐτοκράτορα. Τὸ αὐτὸ ἔπραττον μετὰ ταῦτα οἱ Μπογιάροι, οἱ αὐλικοί, οἱ σύμβουλοι, οἱ γραμματεῖς, καὶ οἱ διαφόρων βαθμῶν ἀξιωματικοί. Ὁ Αὐτοκράτωρ δι' εὐμενοῦς λόγου ηὐχαρίστει τὸν Πατριάρχην καὶ τοὺς αὐλικούς του.

Κατὰ τὴν πέμπτην ἑσπερινὴν ὥραν ὅτε ἤδη ἐπέρχεται ἡ νὺξ ὁ Αὐτοκράτωρ ἐν τῷ ἀνακτόρῳ του ἀναμένει τὸν κλῆρον καὶ τὸν χορὸν τῶν ψαλτῶν. Οὗτοι ἔρχονται εἰς τὸ ἀνάκτορον ὅπως «δοξάσωσι τὸν Χριστόν». Ὁ Αὐτοκράτωρ δὲν περιμένει πολὺν χρόνον. Οἱ ψάλται γινώσκουσιν ὅτι ὁ Αὐτοκράτωρ ἀγαπᾷ τὴν Ἐκκλησιαστικὴν μουσικὴν καὶ ὅτι οὗτος εἰς τὸν γλυκύφωνον ψάλτην κατὰ τὰς ἑορτὰς δίδει πέντε ρούβλια, ἂν δὲ εὐαρεστηθῇ εἰς τὸ ᾆσμα τῶν εἱρμῶν καὶ τῶν ψαλμῶν προστίθησιν ἀκόμη δύο ρούβλια. Ἐὰν δὲ οἱ ψάλται διὰ τῆς μουσικῆς των τέρψωσι τὸν Αὐτοκράτορα οὗτος ἀποστέλλει αὐτοὺς πρὸς σλάβλενιε εἰς τοὺς συμβούλους του, τοὺς Μπογιάρους καὶ τοὺς μεγιστάνας του. Οἱ τελευταῖοι μετὰ χαρᾶς ὑποδέχονται τοὺς ψάλτας, ἀλλὰ πῶς νὰ μὴν τοὺς ὑποδεχθῶσι. Μίαν φορὰν οἱ μεγιστάνες δὲν προσεκάλεσαν αὐτοὺς νὰ ψάλωσιν. Ὁ αὐτοκράτωρ ὠργίσθη καὶ τὴν ἐπιοῦσαν προσκαλέσας αὐτοὺς ὀργίλως τοῖς εἶπεν: ὅτι ἕνεκα τῆς ἠλιθιότητός των ἐτόλμησαν νὰ δείξωσι τοιαύτην ἀφοβίαν, ἥτις οὐδέποτε ἠκούσθη, τ. ἔ. δὲν ὑπεδέχθησαν ὡς ἔπρεπε τοὺς αὐτοκρατορικούς του ψάλτας, οἵτινες ἀπεστάλησαν πρὸς αὐτοὺς νὰ δοξάσωσι τὸν Χριστὸν (Σλάβλενιε Χριστά). Ἕνεκα δὲ τούτου τοῦ τολμήματος αὐτῶν στερεῖ αὐτοὺς τοῦ τακτικοῦ μισθοῦ καὶ πάντων τῶν τιμῶν καὶ τῶν ἀπολαβῶν.

Εἰς τὰς δύο μετὰ τὸ μεσονύκτιον τὴν 25 Δεκεμβρίου ὁ Αὐτοκράτωρ ἤκουε τὸν ὄρθρον ἐν τῷ παρεκκλησίῳ τοῦ Χρυσοῦ ἀνακτόρου. Ἤρξατο νὰ σημαίνῃ ὁ κώδων Ἰβὰν Βελίκιη (ὁ μεγαλήτερος κώδων τῆς Μόσχας) καὶ αὐτὸν ἠκολούθουν ἅπαντες οἱ κώδωνες τῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Μόσχας Ὁ αὐτοκράτωρ σπεύδει εἰς τὸ Στολοβόη ἀνάκτορον τὸ ὁποῖον μεγαλοπρεπέστατα εἶναι κυτρεπισμένον. Τὸ δάπεδον καὶ οἱ ἐσωτερικοὶ αὐτοῦ τοῖχοι εἶναι κεκαλυμμένοι διὰ πολυτίμων σηρικῶν καὶ ταπήτων. Ἐν τῷ μέσῳ τῆς αἰθούσης τῆς ὑποδοχῆς εὑρίσκεται ὁ θρόνος τοῦ αὐτοκράτορος καὶ παρ' αὐτὸ τέθη ὑψηλὸς θρόνος διὰ τὸν Πατριάρχην. Ὁ Αὐτοκράτωρ τοποθετεῖται εἰς τὸν θρόνον του καὶ διατάσσει τοὺς Μπογιάρους, τοὺς συμβούλους καὶ τοὺς μεγιστάνας του νὰ καθήσωσιν. Ἰδοὺ μακρόθεν ἀκούεται ἡμελῳδικὴ φωνὴ τῶν ψαλτῶν «Χριστὸς γεννᾶται δοξάσατε», ἔρχεται ὁ Πατριάρχης προπορευομένου τοῦ ἀρχιδιακόνου μετὰ τοῦ Σταυροῦ καὶ ἑπομένων τῶν Μητροπολιτῶν, τῶν Ἀρχιεπισκόπων, Ἐπισκόπων, Ἀρχιμανδριτῶν καὶ τοῦ λοιποῦ κλήρου φέροντος ἡγιασμένον ὕδωρ. Ὁ Αὐτοκράτωρ κατέρχεται τὸν θρόνον ὅπως προϋπαντήσῃ τὸν Πατριάρχην πρὸ τοῦ οὐδοῦ τῆς αἰθούσης. Οἱ ψάλται ψάλλουσι τὸν πολυχρονισμὸν τοῦ Αὐτοκράτορος, ὁ δὲ Πατριάρχης συγχαίρει τὸν Αὐτοκράτορα ἐπὶ τῇ ἑορτῇ. Μετὰ ταῦτα ὁ Πατριάρχης καὶ ὁ Αὐτοκράτωρ κάθηνται εἰς τὰς ὡρισμένας θέσεις των. Ἀλλ' ὁ Πατριάρχης μετ' ὀλίγον ἀνίσταται καὶ σπεύδει ὅπως κατὰ τὴν αὐτὴν ἐθιμοτυπίαν χαιρετήσῃ καὶ τὴν Αὐτοκράτειραν· ἔπειτα δὲ ἀπέρχεται εἰς τὸν Πατριαρχικόν του οἶκον.

Περὶ τὴν ἐννάτην πρωινὴν ὥραν ὁ Αὐτοκράτωρ ἐξέρχεται τῶν ἀνακτόρων ὅπως παραστῇ κατὰ τὴν λειτουργίαν ἐν τῷ Καθεδρικῷ ναῷ. Ὁ Αὐτοκράτωρ κατὰ τὰς περιγραφὰς τῶν ἱστορικῶν ἐκείνων τῶν χρόνων, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἀνακτόρων ἔξοδόν του, ἐξήστραπτεν ὡς ὁ ἥλιος διὰ τῆς πολυτελοῦς ἐνδυμασίας του κεκοσμημένης διὰ χρυσοῦ καὶ πολυτίμων λίθων. Οἱ Μπογιάροι καὶ ἡ πολυπληθὴς του ἀκολουθία, φέροντες μακροὺς πολυτελεῖς ἐπενδύτας παρομοίους πρὸς τὸν τοῦ ἐπισκόπου σάκκον, περιεστοίχιζον αὐτόν. Ἡ μεγαλοπρέπεια αὕτη ἐπεδείκνυτο πρὸς δόξαν τῆς μεγάλης ἡμέρας ὅτε ἔλαμψεν εἰς ἅπαντα τὸν κόσμον ὁ ἥλιος τῆς δικαιοσύνης. Ὁ Αὐτοκράτωρ μετὰ τὸ πέρας τῆς λειτουργίας ἔν τινι τμήματι τοῦ ναοῦ ἀπεκδύετο τὴν μεγαλοπρεπεστάτην του στολὴν καὶ ἐν τῇ συνήθει του ἐνδυμασίᾳ ἐπέστρεφεν εἰς τὰ ἀνάκτορα.

Ἐν τῷ Χρυσῷ ἀνακτόρῳ παρετίθετο γεῦμα διὰ τὸν πατριάρχην, τὸν ἀνώτατον κλῆρον, τοὺς μεγιστάνας καὶ τοὺς Μπογιάρους. Ἐπί τινας ἡμέρας μέχρι τῆς ἀποδόσεως τῶν Χριστουγέννων ὁ Αὐτοκράτωρ δι' ἰδίων του ἐξόδων ἔτρεφε τοὺς ἐν ταῖς φυλακαῖς, τοὺς αἰχμαλώτους καὶ πάντας τοὺς ἐνδεεῖς μὴ φειδόμενος τοῦ ζύθου καὶ ἄλλων γνωστῶν παρασκευαζομένων ἐπὶ τῇ ἑορτῇ ἐν τοῖς ὑπογείοις τῶν ἀνακτόρων του.

Ὁ Πέτρος ὁ Μέγας ὡς πολλὰς ἄλλας ἀπλοϊκὰς καὶ εὐσεβεῖς συνηθείας κατήργησε καὶ τὴν ἄνωθι περιγραφεῖσαν τελετὴν καὶ εἰσήγαγε ξένας συνηθείας, δανεισθεὶς ταύτας παρὰ τῶν ξένων λαῶν. Ἔκτοτε μέχρι τῆς σήμερον ἐπικρατεῖ ἡ συνήθεια, κατὰ τὴν παραμονὴν τῶν Χριστουγέννων νὰ προετοιμάζωσιν οἱ οἰκογενειάρχαι τὸ οὕτω καλούμενον γιόλκα Χριστὰ (δένδρον τοῦ Χριστοῦ). Τοῦτο ἀποτελεῖται ἐκ κλάδων ἐλάτης καὶ κοσμεῖται διὰ λαμπάδων, τεχνικῶν ἀνθέων, ξηρῶν ὀπωρῶν, ἀθυρμάτων κτλ. Οἱ γονεῖς καὶ οἱ φίλοι τῆς οἰκογενείας τὰ διὰ τοὺς παῖδας ἐπὶ τῇ ἑορτῇ προωρισμένα δῶρα ἀναρτῶσιν ἀπὸ τῶν κλάδων τῆς ἐλάτης.

ΤΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

Ἡ λαμπρὰ ἑορτὴ τῶν Χριστουγέννων εἶνε ἰδία προσφιλὴς εἰς τὴν παιδικὴν καρδίαν. Ὅσον δὲ αὕτη ταχύτερον πλησιάζει, ἐπὶ τοσοῦτον τὰ παιδία γίνονται ἀνυπόμονα, ἐπὶ τοσοῦτον περισσότερον αἱ εὐαίσθητοι αὐτῶν μικραὶ κεφαλαὶ ἐξεγείρονται ἐπὶ τῇ προσδοκίᾳ ἐκείνων τῶν ἀσυνήθων, ἐπὶ πολὺ μὴ λησμονουμένων ἀπολαύσεων τὰς ὁποίας φέρουσιν εἰς αὐτὰ τὰ Χριστούγεννα. Πολλάκις ὅτε ὁ καιρὸς ἤδη πλησιάζει πρὸς τὴν παραμονὴν τῶν Χριστουγέννων, τὰ παιδία μετὰ πεπιεσμένης καρδίας κατευνάζουσι τὴν περιέργειάν των καὶ ἀπέρχονται ὅπως κοιμηθῶσι καθ' ἣν στιγμὴν γινώσκουσι ὅτι θὰ ἐπισυμβῇ τὸ ἐνδιαφερώτερον. Ταῦτα προβλέπουσιν ὅτι καθ' ἣν στιγμὴν κεῖνται ἡσύχως ἐπὶ τῆς κλίνης των ἐν τῇ αἰθούσῃ ἡ μήτηρ μετὰ τοῦ πατρός των, ὁ πάππος μετὰ τῆς μάμμης των καταγίνονται εἰς τὸ λίαν ἐνδιαφέρον τὰ παιδία ἔργον. Αἱ προαισθήσεις των πάντοτε ἐπαληθεύουσιν. Ἡ προετοιμασία τῶν ἀθυρμάτων διὰ τὸ δένδρον τῶν Χριστουγέννων κατὰ τὸν αὐτὸν βαθμὸν, ἢ ἔτι ἀνώτερον, εἶναι προσφιλὴς εἰς αὐτοὺς τοὺς γονεῖς. Οἱ γονεῖς προαισθανόμενοι ὁπόσην χαρὰν καὶ ἀγαλλίασιν θὰ ἐξεγείρῃ ἕκαστον ἄθυρμα εἰς τὰ παιδία, μετὰ ἰδίου αἰσθήματος χαρᾶς προετοιμάζουσι δι' αὐτὰ δῶρα. Κατὰ τὴν ἐκλογὴν τῶν ἀθυρμάτων οἱ γονεῖς ἢ οἱ συγγενεῖς τῶν παίδων λαμβάνουσιν ὑπ' ὄψιν τὰς κλίσεις καὶ τὴν ἐπιθυμίαν ἑκάστου παιδὸς, ἀναμιμνήσκονται ὁποῖον ἄθυρμα θὰ εὐχαριστήσῃ περισσότερον τὸ δεῖνα παιδίον καὶ προσπαθοῦσιν ὅπως κατὰ τὴν λαμπρὰν καὶ μεγαλοπρεπῆ ἑορτὴν τῶν Χριστουγέννων ὅλα τὰ παιδία ἐξ ἴσου αἰσθανθῶσιν εὐχαρίστησιν καὶ εὐτυχίαν. Ἕκαστον παιδίον πάντοτε αἰσθάνεται ἰδιαιτέραν ἀγάπην πρὸς τοῦτο ἢ ἐκεῖνο τὸ ἄθυρμα. Τὸ ἐν καθ' ὕπνους ὀνειρεύεται ἵππον, τὸ ἄλλο ἐξάπαντος θέλει νὰ γίνῃ στρατιώτης, ἕνεκα δὲ τούτου πρέπει νὰ ἔχῃ περικεφαλαίαν, τύμπανον καὶ ὅπλον, ὄχι ψεύτικον ἀλλ' ἀληθῆ, ἐκπυρσοκροτοῦν. Τὰ κοράσια φαντάζονται περὶ διαφόρων πλαγγόνων (κουκλῶν) ἐνδεδυμένων ἀληθῆ σηρικὰ καὶ βελλούδινα ἐνδύματα, περὶ μικρῶν κιβωτίων ἐν τοῖς ὁποίοις νὰ δύνανται νὰ ἐναποθέτωσιν ἐν ἀσφαλείᾳ τὰ ἐνδύματα τῶν πλαγγόνων ἐν καιρῷ νυκτὸς ὅταν αὗται κοιμῶνται. Τὰς φαντασίας ταύτας τῆς χρυσῆς παιδικῆς ἡλικίας οἱ γονεῖς θεωροῦσιν ὡς εὐχάριστον καθῆκον νὰ πραγματοποιήσωσιν ἅπαξ τοῦ ἔτους κατὰ τὴν παρασκευὴν τοῦ δένδρου τῶν Χριστουγέννων.

Μεγάλη, ἄπειρος εἶνε ἡ χαρὰ τοῦ παιδίου, ὅταν μέχρι κουρασμοῦ παῖξαν καὶ ἀποκαμὸν ἐκ τοῦ δρόμου πέριξ τοῦ πεφωταγωγημένου δένδρου τοῦ Χριστοῦ, κατακλίνηται ἐπὶ τῆς κλίνης του ἀποφέρων ὁμοῦ ὅλους τοὺς θησαυρούς του. Ὁ ὕπνος ταχέως ἐπιβαρύνει τὰ βλέφαρά του. Διάφορα ὄνειρα εὔθυμά τε καὶ φοβερὰ ἐπιφαίνονται καθ' ὕπνον εἰς τὸ παιδίον. Ἀλλὰ τὰ διάφορα ταῦτα ἐνδάλματα τῆς ἐξεγερθείσης φαντασίας δὲν δύνανται νὰ συγκριθῶσι πρὸς τὴν πλήρη ἱεροῦ μεγαλείου πραγματικότητα; πρὸς τὸ μεγαλοπρεπέστατον ἐκεῖνο θέαμα τὸ ὁποῖον παρίσταται κατὰ τὴν ἀνάμνησιν τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ Ἁγίᾳ Βηθλεὲμ, ἐν τῷ σπηλαίῳ τῷ ἁγιασθέντι διὰ τῆς Γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ. Ἐν τῷ σπηλαίῳ καίουσι χρυσαῖ καὶ ἀργυραῖ λαμπάδες καὶ λυχνίαι κρεμώμεναι διὰ χρυσῶν καὶ ἀργυρῶν ἁλύσεων

ἀπὸ ἀρρωστίας καὶ οἱονεὶ ὑποδεικνύουσαι τὴν ὁδὸν πρὸς τὰ δύο κειμήλια τοῦ σπηλαίου, τὴν φάτνην ἐν ᾗ ὁ Χριστὸς κατεκλίθη καὶ τὸν τόπον ἐν ᾧ ἐγεννήθη. Αἱ ἐν τῷ σπηλαίῳ ἁγίαι τράπεζαι εἶναι ἀνοικταί. Ἐπὶ τοῦ τόπου τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ αἰωρεῖται τράπεζα ὑπὸ τὴν ὁποίαν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἀξαστράπτει ἀργυροῦς ἀστήρ· περὶς δὲ τοῦ ἀστέρος ὑπάρχει ἡ ἐπιγραφή «Hic de Vigine Maria Jesus Christus natus est». Οἱ Ἕλληνες, οἱ Λατῖνοι καὶ οἱ Ἀρμένιοι ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνας ὁμοῦ κατέχουσι τὸ ἱερώτατον τοῦτο κειμήλιον τοῦ χριστιανισμοῦ καὶ κατὰ σειρὰν ἐκτελοῦσιν ἐν αὐτῷ τὴν θείαν λειτουργίαν.

Τὰ εὐχάριστα ἐνδάλματα τῆς φαντασίας τῶν παίδων πληροῦσι τὰς κεφαλὰς αὐτῶν οὐ μόνον κατὰ τὴν κατάκλισιν αὐτῶν μετὰ τὰ παιγνίδια περὶς τοῦ δένδρου τῶν Χριστουγέννων ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν παραμονὴν ἀκόμη. Αἱ προετοιμασίαι γίνονται κρυφίως ἀπὸ τῶν παιδίων, τὰ δῶρα φέρονται εἰς τὴν οἰκίαν τὴν νύκτα μυστικά. Μεθ' ὅλα ταῦτα τὰ παιδία μέχρι τινὸς σημείου ἀποκαλύπτουσι τὸ μυστικόν. Ἐνίοτε συλλαμβάνουσιν ἐπ' αὐτοφώρῳ τοὺς γονεῖς ἢ συγγενεῖς τῶν φέροντας τὰ δῶρα καὶ ἀναρτῶντας αὐτὰ ἀπὸ τῶν κλάδων. Μεγάλην χαρὰν αἰσθάνονται τὰ παιδία κατὰ τὰ Χριστούγεννα σκιροῦντα περὶς τοῦ δένδρου τοῦ Χριστοῦ καὶ ἐκπλησσόμενα καὶ ἀποθαυμάζοντα τὰ πολλὰ ἐπ' αὐτοῦ κηρία καὶ τὴν ἀπαστράπτουσαν καὶ θελκτικὴν αὐτοῦ διακόσμησιν. Ἀλλ' ἂς μὴ λησμονήσωσι τὰ παιδία κατὰ ταύτην τὴν μεγάλην ἑορτὴν ὅτι ὑπάρχουσι πτωχὰ παιδία τὰ ὁποῖα οὐ μόνον κεκοσμημένον διὰ φώτων καὶ ἀθυρμάτων δένδρον τοῦ Χριστοῦ δὲν ἔχουσιν ἀλλ' οὐδὲ ξηρὸν ἄρτον καὶ μετὰ ῥθόνου παρατηροῦσιν ἐκ τῆς ὁδοῦ τὸ ξένον δένδρον. Οὐ μόνον τὸ δένδρον καὶ τὰ ἐπ' αὐτοῦ ἀθύρματα καὶ φῶτα εὐφραίνουσι καὶ θέλγουσι τὰ παιδία, ταῦτα χαίρουσιν ἀκόμη, διότι κατὰ ταύτας τὰς ἑορτὰς παρέργεται εἰς αὐτὰ πλήρης ἐλευθερία, οὐδὲν τοῖς ἀπαγορεύεται. Τὴν ἐλευθερίαν ταύτην οἱ παῖδες ἐπωφελοῦνται ὑπὲρ τὸ μέτρον. Οὐδέποτε ἄλλοτε, ὡς τώρα, ἐργάζεται ὁ παιδικὸς ἐγκέφαλος πρὸς εὕρεσιν νέου καὶ νέου παιγνιδίου. Μεγάλως χαίρουσι τὰ παιδία νὰ φορῶσι τὰ ἐνδύματα τῶν πρεσβυτέρων καὶ νὰ ὑποκρίνωνται αὐτούς. Εἰς τὸν μετασχηματισμὸν τοῦτον λαμβάνουσι μέρος καὶ τὰ μειράκια καὶ οὕτω πιθανῶς προῆλθεν ὁ μετεμφιεσμὸς τῶν παίδων καὶ ἔπειτα τῶν μεγαλειτέρων ὅστις ἐν τισι χώραις γίνεται ἀπὸ τῆς ἑορτῆς τῶν Χριστουγέννων καὶ ἐξακολουθεῖ μέχρι τῶν Θεοφανείων. Οὐ μόνον δὲ ἐν ταῖς οἰκογενειαις ἐν τῷ μέσῳ τῶν συγγενῶν καὶ φίλων ἀλλὰ καὶ μακρὰν τῆς πατρίδος των ἐπὶ τῶν ἐν τῷ πελάγει πλοίων εὐθύμως οἱ πλέοντες προϋπαντῶσι τὴν ἑορτὴν τῶν Χριστουγέννων. Παρ' ὅλον τῶν τὸν κάματον οἱ ναῦται μετὰ χαρᾶς ἀνέρχονται εἰς τὸ ὕψιστον μέρος τοῦ ἱστοῦ καὶ προσδένουσι τὸν τυχόντα χλωρὸν κλάδον ὡς σύμβολον τῆς γεννήσεως τοῦ Σωτῆρος. Ὁ πτωχὸς καὶ ἀστέγαστος ναυτικὸς ὅστις καθ' ἑκάστην σχεδὸν ριψοκινδυνεύει τὴν ζωήν του, ὅστις οὐδέποτε ἀσφαλῶς γινώσκει περὶ τοῦ ἂν ποτε ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν πατρίδα του σῶος παρὰ τοῖς γονεῖς καὶ συγγενεῖς του θεωρεῖ καθῆκόν του ὅπου καὶ ἂν εὑρεθῇ εἴτε ἐν τῷ πελάγει εἴτε ἐν τινι ἀπομεμακρυσμένῳ λιμένι νὰ χαιρετήσῃ τὴν ἡμέραν τῆς μεγάλης ἑορτῆς. Παρ' ὅλην του τὴν ἀγροικίαν αὐτὸς δὲν δύναται νὰ ἐπιλησθῇ ἐκείνων των εὐτυχῶν ἡμερῶν τῶν Χριστουγέννων τὰς ὁποίας διήρχετο παῖς ἔτι ὢν ὑπὸ τὴν στέγην τῶν γονέων του . . . Οὕτως ἀκουσίως ἀναμιμνήσκεται τὰς ἀπηχούσας ἡμέρας κατὰ ταύτην τὴν ἱερὰν ἑσπέραν Ὁ δὲ χλωρὸς κλάδος τοῦ δένδρου τοῦ Χριστοῦ ἱστάμενος ἐν τῷ πλοίῳ ὑπερθεν πασῶν τῶν σημαιῶν των διαφόρων κρατῶν οἱονεὶ συνενοῖ ἅπαντας τοὺς ναυτικοὺς κατὰ ταύτην τὴν ἱερὰν νύκτα εἰς μιαν ἀγαλλιωμένην ἀδελφικὴν οἰκογενειαν.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ
ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΣΤΕΡΟΣ ΤΩΝ ΜΑΓΩΝ

Ὁ μυστηριώδης ἀστὴρ ὁ ὁδηγήσας τοὺς μάγους ἐκ τῶν ἀποτάτων ἀνατολικῶν χωρῶν πρὸς προσκύνησιν τοῦ γεννηθέντος Σωτῆρος τοῦ κόσμου ἔκπαλαι διήγειρεν ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον. Παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἑβραίοις, ἀκόμη ἀπὸ τῶν ἡμερῶν τοῦ Μωϋσέως διετηρεῖτο ἡ παράδοσις περὶ τοῦ ἐκ τοῦ Ἰακὼβ ἀστέρος (προφητεία τοῦ Βαλαὰμ ἐν Ἀριθμ. XXIV, 17). Κατὰ τοὺς πρὸ τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ χρόνους, ὡς εἶναι γνωστὸν, οὐ μόνον ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ἀλλὰ καὶ ἐν ἁπάσῃ τῇ Ἀνατολῇ ἰδίαν ἐνισχύθη ἡ προσδοκία τούτου τοῦ γεγονότος. ἕνεκα δὲ τούτου βεβαίως ἡ παράδοσις περὶ «τοῦ ἐκ τοῦ Ἰακὼβ ἀστέρος», ὡς προαγγέλου τῆς ἐμφανίσεως τοῦ Μεσίου, ἔπρεπε νὰ λάβῃ ἰδιαιτέραν σημασίαν. Κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους ἡ σοφία ἐξεδηλοῦτο ἐν τῇ ἐκμαθήσει τῆς θρησκείας καὶ ἐν τῇ ἐρεύνῃ καὶ ἐπεξηγήσει τῶν φαινομένων τῆς φύσεως. Οἱ σοφοὶ ἐζήτουν ἐν αὐτοῖς τὴν ἐξήγησιν τῶν ζητημάτων τοῦ βίου καὶ τοῦ μελλοντος δι' αἰνιγματωδῶν ἑρμηνειῶν. Εἰς τοὺς τοιούτους σοφοὺς ἀνῆκον καὶ ἐκεῖνοι οἱ «μάγοι», οἵτινες ἦλθον ὅπως προσκυνήσωσι τὸν γεννηθέντα Σωτῆρα.

Οἱ πατέρες καὶ οἱ διδάσκαλοι τῆς Ἐκκλησίας ἤδη μετὰ τοὺς πρώτους μετὰ Χριστὸν αἰῶνας κατεγίνοντο περὶ τὴν διεύκρινσιν τῶν ἰδιοτήτων τοῦ περιφανοῦς τούτου ἀστέρος. Ὁ Ὠριγένης (κατὰ τὸν τρίτον αἰῶνα) ἐφρόνει ὅτι ὁ ἀστὴρ οὗτος ἐπίτηδες ἐκτίσθη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ὅπως ἀναγγείλῃ εἰς τὸν κόσμον τὴν γέννησιν τοῦ Σωτῆρος· κατὰ τὸν τέταρτον αἰῶνα περὶ τὴν λύσιν τούτου τοῦ ζητήματος ἐνδιέτριψαν οἰδιάσημοι πρόμαχοι τῆς Ὀρθοδοξίας Βασίλειος ὁ Μέγας, Γρηγόριος ὁ Θεολόγος καὶ Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος· οἱ πρῶτοι δύο ἐδίδασκον ὅτι ὁ ἀστὴρ τῶν μάγων ὢν συνήθης ἀστὴρ κατὰ πρῶτον ἐφάνη ἐν τῷ στερεώματι· ὁ δὲ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος ἀπεδέχετο ὅτι οὗτος δὲν εἶναι πραγματικὸς ἀστήρ, ἀλλ' ὅτι ὑπὸ τὸ εἶδος τοῦ ἀστέρος ἐγεφανίσθη εἰς τὸν κόσμον λογική τις δύναμις». Ἐν τισιν ἀποκρύφοις Εὐαγγελίοις ἀναφέρεται ὅτι εἰς ἄγγελος ἔλαβε τὴν μορφὴν τοῦ ὁδηγοῦ ἀστέρος. Ὁ ἱερεὺς Αὐγουστῖνος (κατὰ τὸν πέμπτον αἰῶνα) ὑπέθετεν ὅτι τὴν μορφὴν τοῦ ἀστέρος ἔλαβεν αὐτὸ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα καθὼς Τοῦτο κατὰ τὴν βάπτισιν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐφάνη ἐν εἴδει περιστερᾶς. Ἐκ τοῦ Εὐαγγελίου φαίνεται ὅτι ὁ ἀστὴρ ἐπορεύετο πρὸ τῶν μάγων, δεικνύων αὐτοῖς τὴν ὁδὸν εἰς τὸν τόπον ὅπου ἐγεννήθη ὁ Χριστός. (Ματθ. II. 2—10).

Παρῆλθον πολλοὶ αἰῶνες. Τὸ περὶ ἀστέρος τῶν μάγων ζήτημα ἢ περὶ τοῦ ἐκ τοῦ Ἰακὼβ ἀστέρος προσεκάλει διαφόρους ὑποθέσεις ἀνακεφαλαιουμένας εἰς τὸ ὅτι ὁ ἀστὴρ οὗτος ἦν ἔκτακτον φαινόμενον προαγγεῖλαν τὰ μέλλοντα θαυμάσια γεγονότα ἐν τῷ βίῳ τοῦ ἀρτιγεννηθέντος θεανθρώπου.

Ἐν τούτοις ἐξεφράζοντο καὶ ἄλλαι γνῶμαι. Οὕτω π χ. ὁ Γρότιος διάσημος συγγραφεὺς τοῦ δεκάτου ἑβδόμου αἰῶνος ὑπέθετεν ὅτι ὁ ἀστὴρ τῶν μάγων ἦτο κομήτης. Ἀλλὰ κατὰ τὸ ἔαρ τοῦ 1604 συνέβη τὸ ἀκόλουθον ἔκτακτον φαινόμενον· Ἐν τῷ στερεώματι ἐπεφάνη ἔκτακτος ἀστὴρ ἀπαστράπτων ἐξαισίως καὶ ἀκτινοβολῶν ἐν τῷ περιβάλλοντι αὐτὸν πολυχρώμῳ φωτεινῷ στεφάνῳ. Ὁ ἀστὴρ οὗτος ἔλαμπε θαυμασίως χρι τοῦ 1606 ὅτε ἤρξατο νὰ ἀμαυροῦται καὶ ἐπὶ τέλους κατὰ Μάρτιον τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἐχάθη. Τὸ οὐράνιον τοῦτο φαινόμενον ἐνέβαλεν εἰς τὸν διάσμον ἀστρονόμον τῆς ἐποχῆς ἐκείνης Κέπλερον τὴν ἰδέαν νὰ ἐρευνήσῃ περὶ τοῦ ἂν παρόμοιον φαινόμενον συνέβη καὶ ἐπὶ τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ. Ὁ Κέπλερ ἐπέστησε τὴν προσοχήν του εἰς τὴν περίπτωσιν ὅτι ἡ ἐμφάνησις τοῦ νέου ἀσυνήθους ἀστέρος συνέβη καθ' ἣν ἐποχὴν οἱ τρεῖς πλανῆται Ζεύς, Κρόνος καὶ Ἄρης εὑρίσκοντο ἐν τῷ σημείῳ τῆς ἑνώσεως. Ὁ Κέπλερ ὑπελόγισε καὶ εὗρεν ὅτι ἡ ἕνωσις τούτων τῶν πλανητῶν ἠδύνατο νὰ λάβῃ χώραν καὶ περὶ τὰ 747—748 ἀπὸ κτίσεως Ρώμης. Ἐκ τούτου ὁ Κέπλερ ἐξήγαγε τὸ συμπέρασμα ὅτι κατὰ τὴν τοιαύτην ἕνωσιν τῶν πλανητῶν ἠδύνατο νὰ ἐπιφανῇ ὁ νέος ἀσυνήθης ἀστὴρ καὶ κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ. (ὅπερ συνέβη ἀκριβῶς περὶ τὰ μνημονευθέντα ἔτη).

Λαμβάνοντες ὑπ' ὄψιν ὅτι ἐν ταῖς κινήσεσι τῶν οὐρανίων σωμάτων παρατηρεῖται αὐστηρὰ μαθηματικὴ καὶ ἀμετάβλητος τάξις καὶ ὅτι τὰ οὐράνια φαινόμενα δὲν δύνανται νὰ ὦσι τυχαῖα δυνατὸν ἀλανθάστως ν' ἀποδεχθῶμεν τὴν ὑπόθεσιν τοῦ Κεπλέρου τοὺς ὑπολογισμὺς τοῦ ὁποίου οἱ ἀστρονόμοι τῶν ἡμερῶν ἡμῶν ἀπεδέχθησαν ὡς ἀληθεῖς.

ΤΟ ΝΕΟΝ ΕΤΟΣ
ΕΝ ΡΩΣΣΙΑ

Τὸ ἔαρ, ὡς ἡ ἔναρξις τῆς ἀναγεννήσεως τῆς φύσεως κατ' αὐτὴν ἔτι τὴν πολιαν ἀρχαιότητα ἐπανηγυρίζετο ὑπὸ διαφόρων λαῶν ὡς ἡ ἀρχὴ τοῦ ἔτους. Ὑπὸ τοῦ Μωϋσέως ὡρίσθη ἡ ἔναρξις τοῦ νέου ἔτους νὰ ἄρχηται ἀπὸ τοῦ μηνὸς Ἀβίδ τ. ἐ. «μηνὸς τῶν σταχύων» ἀντιστιχοῦντος πρὸς τὸν Μάρτιον καὶ Ἀπρίλιον Παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ρωμαίοις τὸ ἔτος ἤρχιζεν ἐπίσης ἐκ τοῦ ἐαρινοῦ μηνὸς καθιερωθέντος εἰς τὸν Θεὸν τοῦ πολέμου Ἄρην (Λατινιστὶ Mars) καὶ ἐπονομασθέντος Μάρτιος (Λατινιστὶ Martius) Κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος γενομένην μεταρρυθμισιν τοῦ Ρωμαϊκοῦ ἡμερολογίου ἡ ἀρχὴ τοῦ νέου ἔτους (ἐν 45 ἔτει π. Χριστοῦ) μετετέθη ἀπὸ τῆς πρώτης Μαρτίου εἰς τὴν πρώτην Ἰανουαρίου. Ἐκ τῶν Ρωμαίων ἠρύσθησαν τὴν διαίρεσιν τοῦ ἐνιαυτοῦ εἰς δώδεκα μῆνας καὶ οἱ λοιποὶ λαοὶ καὶ ἡ διαίρεσις αὕτη ἐγένετο ἐπίσης ἀποδεκτὴ ὑπὸ τῆς χριστιανικῆς Ἐκκλησίας, ἀλλ' ἐπὶ πολὺν χρόνον ὡς ἔναρξις τοῦ νέου ἔτους ἐν πολλαῖς χώραις ἐξηκολούθει λογιζομένη ἡ ἀρχὴ τοῦ ἔαρος. Οἱ διδάσκαλοι τῆς Ἐκκλησίας ἔκλινον περισσότερον πρὸς τὴν ὑποδοχὴν τῆς πρώτης Ἰανουαρίου ὡς τῆς πρώτης τοῦ ἔτους, διότι ἡ ἡμέρα αὕτη ἦν ἡ ἐγγυτάτη πρὸς τὴν ἑορτὴν τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ καθ' ἣν ἡ Ἐκκλησία ἑορτάζει τὴν πνευματικὴν ἀναγέννησιν τοῦ κόσμου. Περὶ τῆς καθιερώσεως τῆς πρώτης Ἰανουαρίου ὡς τῆς ἀρχῆς τοῦ νέου ἔτους ἰδίᾳ ἐφρόντισεν ὁ Ρωμαῖος μοναχὸς Διονύσιος ἀκμάσας κατὰ τὴν περὶ τὸ ἥμισυ τοῦ ἕκτου αἰῶνος. Ἀλλὰ παρῆλθε πολὺς ἔτι χρόνος μέχρι τῆς καθολικῆς ἀποδοχῆς τῆς πρώτης Ἰα-

νουαρίου. Οὕτω π. χ. ἐν Γαλλίᾳ μέχρι τοῦ ἡμίσεως τῆς ὀγδόης ἑκατονταετηρίδος (μ. Χ.) ἤρχιζον τὸ νέον ἔτος ἀπὸ τῆς ἑορτῆς τῶν Χριστουγέννων· ἔπειτα (ἀπὸ τοῦ 755) ἀπὸ τῆς πρώτης Μαρτίου, κατὰ δὲ τὸν δωδέκατον καὶ δέκατον τρίτον αἰῶνα ἀπὸ τῆς ἑορτῆς τοῦ Πάσχα, μόνον δὲ κατὰ τὸ 1564 διὰ διατάγματος τοῦ βασιλέως Καρόλου τοῦ ἐννάτου καθωρίσθη ἡ πρώτη Ἰανουαρίου ὡς ἡ ἀρχὴ τοῦ νέου ἔτους. Ἐν Γερμανίᾳ περὶ τὸ 1500 ἀπεδέχθησαν τὴν πρώτην Ἰανουαρίου, ἐν δὲ τῇ Ἀγγλίᾳ μόνον κατὰ τὸ 1753 ὡς τὴν ἀρχὴν τοῦ νέου ἔτους.

Ἐν Ρωσσίᾳ ἀπὸ τῆς ἀποδοχῆς τοῦ χριστιανισμοῦ τὸ νέον ἔτος ἤρχιζεν ἀπὸ τοῦ ἔαρος· εἴτε ἐκ τῆς πρώτης Μαρτίου εἴτε ἐκ τῆς ἑορτῆς τοῦ Πάσχα, ἀλλ' ἡ ἀπὸ τῆς πρώτης Μαρτίου ἔναρξις τοῦ νέου ἔτους ἦν ἡ μᾶλλον διαδεδομένη. Κατὰ τὸ 1343 ἐν τῇ ἐν Μόσχᾳ συγκροτηθείσῃ συνόδῳ ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ μητροπολίτου Θεογνώστου ὡρίσθη ἡ πρώτη Σεπτεμβρίου ὡς ἡ ἀρχὴ τοῦ νέου ἔτους συμφώνως πρὸς τὸν ἐκκλησιαστικὸν παρ' Ἕλλησιν Ἰνδικτιῶνα. Ἐν τούτοις ἡ ἀρχαιοτέρα συνήθεια (περὶ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἔτους τῆς πρώτης Μαρτίου) ἐξηκολούθει, μόνον δὲ ἐν τῇ κατὰ τὸ 1492 ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Μητροπολίτου Ζωσίμου συγροτηθείσῃ συνόδῳ ὡρίσθη τελικῶς ἡ ἔναρξις τοῦ τε ἐκκλησιαστικοῦ καὶ πολιτικοῦ ἔτους νὰ συμπίπτῃ πρὸς τὴν πρώτην Σεπτεμβρίου. Ἡ ἀπόφασις αὕτη τῆς συνόδου ἐπεκυρώθη καὶ ὑπὸ τοῦ μεγάλου ἡγεμόνος Ἰωάννου III Βασίλειεβιτς. Κατὰ τὴν μεταβολὴν ταύτην ἐδέησε νὰ συντομευθῇ τὸ 1492 ἔτος διὰ τῆς προσθέσεως τῶν τεσσάρων αὐτοῦ μηνῶν (ἀπὸ τοῦ Σεπτεμβρίου εἰς τὸ ἑπόμενον 1493 ἔτος (7001 ἀπὸ τῆς δημιουργίας τοῦ κόσμου). Τοιαύτη συντόμευσις ἐπέφερε σύγχυσιν εἰς τὴν Ρωσσικὴν ἱστορικὴν χρονολογίαν, ἕνεκα δὲ τούτου κατὰ τὰς ἱστορικὰς ἐρεύνας ταύτης τῆς ἐποχῆς εἶναι ἀναγκαία ἡ διόρθωσις. Ἐπειδὴ κατὰ τὴν πρώτην Σεπτεμβρίου ἡ ὀρθόδοξος Ἐκκλησία ἑορτάζει τὴν μνήμην τοῦ ἁγίου Συμεῶνος τοῦ Στυλίτου (ἀκμάσαντος κατὰ τὸν πέμπτον αἰῶνα) ὑπὸ τοῦ λαοῦ προσετέθη εἰς τὸ ὄνομα τοῦ ρηθέντος ἁγίου τὸ ἐπώνυμον «Λετοπροβόδετς» (ἐταγωγός). Ἀκολούθως ἐν Ρωσσίᾳ συνετάχθησαν καὶ ἰδιαίτεραι ἱεραὶ ἀκολουθίαι τοῦ νέου ἔτους· κατὰ δὲ τὸ 1674 ὡρίσθη ὅπως τὴν πρώτην Σεπτεμβρίου ἐν ἁπάσαις ταῖς πόλεσιν ἐκτελεῖται παράκλησις εἰς τὸν Σωτῆρα καὶ λιτανία μεθ' ἁγιασμοῦ.

Ἡ σημασία τῆς πρώτης Σεπτεμβρίου, ὡς τῆς ἡμέρας «τοῦ νέου ἔτους» ἰδίᾳ ἐνισχύθη ἀφ' ἧς ἐποχῆς (ἀπὸ τοῦ 16 αἰῶνος) ἡ πρώτη Σεπτεμβρίου ἐλογίζετο ὡς ἡ ἡμέρα τῆϊ εἰσφορᾶς τῶν διαφόρων φόρων, τελῶν κ.τ.λ. κατὰ τοὺς ἀποιχότας χρόνους ἐπετρέπετο ἀκόμη ἡ παρ' αὐτοῦ τοῦ Αὐτοκράτορος κατὰ ταύτην τὴν ἡμέραν ἐπιθεώρησις τῆς δίκης τοῦ ἀδικηθέντος ὑπὸ τῶν δικαστηρίων. Ἡ τελετὴ τῆς ἀπαντήσεως τοῦ νέου ἔτους ἐγίνετο ἐν τῇ Μόσχᾳ ἐν τῷ Κρεμλίνῳ μετὰ πολλῆς λαμπρότητος καὶ μεγαλοπρεπείας ἐπὶ τῇ παρουσίᾳ τοῦ Αὐτοκράτορος.

Ἐπὶ Πέτρου τοῦ Μεγάλου αἱ ἀρχαῖαι συνήθειαι ἐν Ρωσσίᾳ ἤρξαντο ταχέως νὰ μεταβάλλωνται. Οὗτος ἐπιστρέψας ἐκ τοῦ πρώτου ἀνὰ τὴν Δυτικὴν Εὐρώπην ταξειδίου του (τὸ 1698) ἀμέσως διέταξεν εἰς τοὺς ὑπηκόους του νὰ κείρωσι τὸ γένειον καὶ νὰ φέρωσι γερμανικὰ ἐνδύματα, ἀλλὰ δὲν ἐτόλμησε διὰ μιᾶς τὴν μεταβολὴν τῆς χρονολογίας. Κατὰ τὸ 1698 ἑώρτασαν τὸ νέον ἔτος κατὰ τὴν ἀρχαίαν συνήθειαν τὴν πρώτην Σεπτεμβρίου ἀλλὰ κατὰ διάφορον τρόπον. Ὁ Αὐτοκράτωρ μετὰ τοῦ ἀνηλίκου υἱοῦ του Ἀλεξίου καὶ τῆς αὐτοκρατείρας Εὐδοκίας Θεοδωρόβνας ἀκολουθούμενος ὑπὸ πολυπληθοῦς συνοδείας ἐξῆλθεν ἐκ τῆς Καθεδρικῆς Ἐκκλησίας (Οὐσπένσκη Σομπὰρ) καὶ συνεχάρη τὸν λαὸν ἐπὶ τῷ νέῳ ἔτει· δοξολογία δὲν ἐτελέσθη ἐν Κρεμλίνῳ· οἵτε ἄνδρες καὶ αἱ γυναῖκες ἔφερον γερμανικὰ ἐνδύματα· τὰ συντάγματα τῆς φρουρᾶς του ἔφερον νέαν στολὴν,— κυανοῦν ἐπενδύτην μετ' ἐρυθροῦ περιλαιμίου καὶ ὑψηλῶν ὑποδημάτων. Μόνον ἡ χήρα Αὐτοκράτειρα Πρασκόβνα Θεοδωρόβνα (σύζυγος τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Μεγάλου Πέτρου Ἰωάννου Ἀλεξίεβιτς) παρέστη ἐν τῇ τελετῇ ὁμοῦ μετὰ τῆς ἀκολουθίας της φέρουσα τὰ τῆς ἀρχαίας μόδας ἐνδύματα. Ὁ γραμματεὺς τῆς πρεσβείας τοῦ Ρωμαίου Αὐτοκράτορος, Ι. Κόρμπας, αὐτόπτης γενόμενος τῆς τελετῆς ἀναφέρει· «ἡ πρώτη ἡμέρα τοῦ νέου ἔτους λίαν εὐθύμως παρῆλθεν παρατεθέντος συμποσίου ἐν τῷ ἀνακτόρῳ τοῦ Βοεβόδα Σέπνην μετὰ βασιλικῆς πολυτελείας ἐν τῷ ὁποίῳ συνηθροίσθη ἄπειρον πλῆθος Μπογιάρων, πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ μέγα πλῆθος ναυτικῶν· πρὸς αὐτοὺς συχνάκις ἐπλησίαζεν ὁ Αὐτοκράτωρ, διένειμεν εἰς αὐτοὺς μῆλα, ἐκάλει ἕκαστον αὐτῶν ἀδελφόν· καθ' ἑκάστην δὲ βασιλικὴν πρόποσιν 25 τηλεβόλα ἐβρόντων. Καὶ παρ' ὅλην τὴν μεγαλοπρέπειαν τῆς ἑορτῆς ὁ βασιλικὸς κομρεὺς, ὅστις τότε ἦν ὁ ἀγαπητὸς τοῦ Αὐτοκράτορος βωμολόγος (τσουτζὲς) ἐξηκολούθει ἐν τῷ συμποσίῳ τὸ ἔργον του τοῦ κείρειν τὸν πώγωνα τῶν προσκεκλημένων Ὁ ἀνθιστάμενος ἐλάμβανεν ἐν

μέσῳ σαρδωνικῶν γελώτων τῶν παρισταμένων παρὰ τοῦ βωμολόγου ἰσχυροὺς κολαφισμούς.»

Ἀλλὰ κατὰ τὸ ἑπόμενον 1699 ἔτος, ἡ ὡς ἔναρξις τοῦ νέου ἔτους δὲν ἐπανηγυρίσθη ἡ πρώτη Σεπτεμβρίου Ὁ Αὐτοκράτωρ Πέτρος ὁ Μεγας ἀπεφάσισε νὰ μεταφέρῃ τὴν πρωτοχρονιὰν εἰς τὴν πρώτην Ἰανουαρίου. Τὰ μέτρα τοῦ Αὐτοκράτορος ἐπὶ τοσοῦτον αὐστηρῶς ἐφηρμόζοντο ὥστε ἀπηγορεύθη ἔτι ἡ ἰδιωτικὴ ἐν τοῖς οἴκοις τῶν πολιτῶν ἑόρτασις τῆς πρώτης Σεπτεμβρίου· οἱ νυκτοφύλακες κρατοῦντες βαρείας ῥάβδους εὐθὺς ὡς διὰ τῶν ὀπῶν ἔβλεπον φῶτα ἀνημμένα ἔκρουον τὰς θύρας καὶ αὐστηρῶς ἐπέτασσον τὴν σβέσιν τῶν φώτων. Ἐπὶ τέλους ὅτε ἀντὶ δώδεκα μηνῶν παρῆλθον ἤδη δέκα ἓξ μῆνες, τῇ 15 Δεκεμβρίου ἀντήχησεν ἐν τῇ Μοσχᾳ ὁ κτύπος τῶν τυμπάνων—σημεῖον ἐκδόσεως σπουδαίου Οὐκαζίου. Καὶ πράγματι ἐν τῇ ἐρυθρᾷ πλατείᾳ ἐφ' ὑψηλῆς ἐξέδρας ὁ γραμματεὺς διὰ βροντώδους φωνῆς ἀνέγνω τὸ βασιλικὸν οὐκάζιον περὶ τοῦ ὅτι ὁ μέγας Κύριος Πέτρος Ἀλέξιεβιτς διατάσσει ὅπως τοῦ λοιποῦ νὰ σημειῶνται τὰ ἔτη ἔν τε τοῖς δημοσίοις καὶ τοῖς τοῦ δήμου ἐγγράφοις οὐχὶ κατὰ τὴν παλαιὰν συνήθειαν, λογιζομένης τῆς πρώτης τοῦ ἔτους ἀπὸ τῆς πρώτης Σεπτεμβρίου, ἀλλ' ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου καὶ τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ. Αἰτιολογεῖτο δὲ ἡ διάταξις αὕτη διὰ τοῦ ὅτι οὐ μόνον ἐν πολλαῖς Εὐρωπαϊκαῖς Χριστιανικαῖς χώραις ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς Σλαυικοῖς λαοῖς, οἵτινες ἐν πᾶσιν εἶναι σύμφωνοι πρὸς τὴν Ἀνατολικὴν ἡμῶν Ἐκκλησίαν, ὡς οἱ Βολόχοι, οἱ Μολδάβοι οἱ Σέρβοι, οἱ Δαλμάται καὶ αὐτοὶ οἱ τοῦ Μεγάλου βασιλέως ὑποτελεῖς, ὡς Τσερκάσοι (τ.ἔ. οἱ κάτοικοι τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ ἅπαντες οἱ Ἕλληνες ἐκ τῶν ὁποίων ἐλάβομεν τὴν ὀρθοδοξον ἡμῶν πίστιν ὁμοθύμως ἄρχονται τοῦ νέου ἔτους τῇ πρώτῃ Ἰανουαρίου ἀπὸ τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ, οὐχὶ δὲ ἀπὸ τῆς δημιουγίας τοῦ κόσμου διὰ τὴν μεγάλην διαφορὰν ἐν τῇ ἀπαριθμήσει τούτων τῶν ἐτῶν» Τοιαύτη μεταβολὴ τῆς πρωτοχρονιᾶς καὶ τῆς χρονολογίος (ἀπὸ Χριστοῦ ἐκαλεῖτο ἐν τῷ διατάγματι «καλὸν καὶ ὠφέλιμον ἔργον. Ἀπωτέρω ἐν τῷ οὐκαζίῳ ἐλέγετο ὅτι «πρὸς ἔνδειξιν ταύτης τῆς καλῆς ἀρχῆς καὶ τοῦ νέου αἰῶνος (ἐπλησίαζε τὸ 1700 ἔτος) πρέπει μετὰ τὴν εὐχαριστίαν εἰς τὸν Θεὸν καὶ τὴν δοξολογίαν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ νὰ πανηγυρίσωμεν ἐν Μόσχᾳ τὴν 1ην Ἰανουαρίου 1700 ἔτους ὡς ἀκολούθως. Ἐν ταῖς πολυανθρώποις καὶ συμαντικαῖς ὁδοῖς οἱ εὐγενεῖς καὶ οἱ ἀνώτεροι ὑπάλληλοι τῶν πολιτικῶν καὶ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ὑπουργείου νὰ στολίσωσι τὰς θύρας τῶν οἰκιῶν των διὰ στεφάνων ἐκ κλάδων δένδρων καὶ τὰς ἐν τοῖς δώμασιν εἰκόνας τῶν ὡς ἐστολίσθησαν αἱ κεκαλυμμέναι ἀγοραὶ (Γοστίνιη δβὸρ). Εἰς αὐτοὺς τοὺς κατοίκους ἀφήνετο ἡ φροντὶς ὅπως εὐτρεπίζωσι κατὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ νέου ἔτους τὰς οἰκίας των κατὰ τὸ ἴδιον θέλημα ἀλλὰ κομψότερον καὶ εὐπρεπέστερον. Οἱ δὲ πτωχοὶ ἀρκεῖ νὰ θέσωσιν ἀπὸ ἓν δένδρον ἢ κλώνους ἐπὶ τῶν κατοικιῶν των. Τὸ οὐκάζιον ἐτελείωνε διὰ τῶν ἀκολούθων λέξεων. «Ὁ εὐτρεπισμὸς ὁ ἀνωτέρω ὑποδειχθεὶς πρέπει νὰ περατωθῇ κατὰ τὴν 1ην τοῦ 1700 καὶ νὰ διατηρηθῇ ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέρας. Κατὰ τὴν πρώτην δὲ τοῦ μηνὸς, πρὸς ἔνδειξιν εὐθυμίας ἅπαντες νὰ χαιρετίζωσιν ἀλλήλους ἐπὶ τῷ νέῳ ἔτει καὶ τῷ νέῳ αἰῶνι καὶ νὰ ἀρχίσωσι νὰ διασκεδάζωσιν εὐθὺς ὡς ἀναφθῶσιν ἐπὶ τῆς μεγάλης Ἐρυθρᾶς πλατείας τὰ πυροτεχνήματα καὶ ἠχήσωσι τὰ τηλεβόλα. Οἱ εὐγενεῖς, οἱ Μπογιάροι οἱ διοικηταὶ στρατιωτικοὶ καὶ οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι, οἱ μεγλέμποροι ἐν ταῖς οἰκίαις των πρέπει κατὰ τὴν πρωτοχρονιὰν νὰ πυροβολῶσι διὰ μικρῶν πυροβόλων, οἱ δὲ μὴ ἔχοντες τοιαῦτα διὰ τῶν συνήθων ὅπλων. Ἐν δὲ τοῖς πολυανθρώποις ὁδοῖς ἀπὸ τῆς πρώτης μέχρι τῆς ἑβδόμης Ἰανουαρίου νὰ ἀνάπτωσι πυρὰς δι' ὅλης τῆς νυκτὸς ἐκ ξύλων θάμνων ἢ ἀχύρου. Ἐν δὲ ταῖς μικραῖς αὐλαῖς ἐπὶ τὸ αὐτὸ συνελθουσῶν πέντε ἢ ἓξ οἰκογενειῶν νὰ ἀνάπτωσιν ἐπίσης πυρὰς, ἢ, ὅστις θέλει, νὰ ἀνάπτωσιν ἀπὸ δύο ἢ τρία βαρέλια πλήρη ἀσφάλτου· πρὸ δὲ τοῦ Δημαρχείου νὰ πυροβολῶσι διὰ τηλεβόλων καὶ νὰ καίωσι διάφορα πυροτεχνήματα.»

Τὸ αὐτοκρατορικὸν οὐκάζιον περὶ τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς 1ης Ἰανουαρίου τοῦ 1700 ἔτους ἐξεπληρώθη αὐστηρότατα ὑπὸ τῶν κατοίκων τῆς Μόσχας. Αὐτὸς ὁ Αὐτοκράτωρ ἤρχισε τὴν ἑορτὴν ἐπὶ τῆς Ἐρυθρᾶς πλατείας διὰ τῆς ἀνάψεως τοῦ πρώτου πυροκροτάλου. Τὴν ἐπιοῦσαν ὁ Πέτρος ὁ Μέγας ἐδέχετο τοὺς ἐπισκεπτομένους καὶ συγχαίροντας αὐτὸν ἐπὶ τῷ νέῳ ἔτει καὶ παρέθεσεν ἐν τῷ ἀνακτόρῳ του μεγαλοπρεπέστατον συμπόσιον.

Ἐν τούτοις ὁ λαὸς ἐν Ρωσσίᾳ ἐπὶ πολὺν χρόνον δὲν ἠδύνανο νὰ λησμονήσῃ τὴν ἑορτὴν «τοῦ Συμεῶνος Λετοπροβόδετς» καὶ ὡς πρότερον ἐξηκολούθη θεωρῶν τὴν πρώτην Σεπτεμβρίου ὡς τὴν πρωτοχρονιάν. Περὶ τούτου ἀναφέρουσι ξένοι συγγραφεῖς οἱ διατρίψαντες κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἐν Ρωσσίᾳ Οὕτω π. χ. ὁ Ἄγγλος μηχανικὸς Τζὼν Πέρρη ἐν τοῖς περιέργοις του ἀπομνημονεύμασι περὶ Πέτρου τοῦ Μεγάλου (ἐκδοθεῖσι τὸ 1716 ἐν Λονδίνῳ) ἀναφέρει ὅτι οἱ Ρῶσσοι ἐκ φόβου ἐξετέλεσαν τὴν διαταγὴν τοῦ Αὐτοκράτορος περὶ τῆς μεταθέ-

σεως τῆς πρωτοχρονιᾶς εἰς τὴν πρώτην Ἰανουαρίου καὶ ὅτι πολλοὶ ὡς πρότερον ἕνεκα τοῦ μεγάλου αὐτῶν σεβασμοῦ πρὸς τὰς ἀρχαίας συνηθείας ἑώρταζον τὴν πρώτην Ἰανουαρίου.

Τὸ ἀρχαῖον ἔθιμον τῆς ὑπαντήσεως τοῦ νέου ἔτους δι' ἰδιαιτέρων ἐκκλησιαστικῶν ἀκολουθιῶν καὶ δεήσεων διετηρήθη καὶ μετὰ τὴν μετάθεσιν τῆς πρωτοχρονιᾶς ἀπὸ τῆς πρώτης Σεπτεμβρίου εἰς τὴν πρώτην Ἰανουαρίου. Ἐν Ρωσσίᾳ καθ' ὅλας τὰς Ἐκκλησίας κατὰ τὴν πρώτην Ἰανουαρίου ἀναγινώσκεται μετὰ γονυκλησίας ἰδιαιτέρα προσευχὴ ἐν τῇ ὁποίᾳ ἀπαντῶσιν αἱ ἀξιοσημείωτοι λέξεις: «εὐλόγησον τὸν στέφανον τοῦ ἐπερχομένου ἔτους τῇ χάριτί σου». Ἐκτὸς τούτου κατὰ ταύτην τὴν ἡμέραν ἐν ταῖς Ἐκκλησίαις τῆς Ρωσσίας, ἀπευθύνονται πρὸς τὸν Θεὸν δεήσεις ὑπὲρ τῆς μακροημερεύσεως τοῦ Αὐτοκράτορος καὶ ἁπάσης τῆς Οἰκογενείας Αὐτοῦ. Ἐν τέλει παρατηροῦμεν ὅτι ἐν ἁπάσαις ταῖς Σλαβωνικαῖς ἐκκλησιαστικαῖς βίβλοις ἐν χρήσει οὔσης καὶ τὴν σήμερον ἐν Ρωσσίᾳ ἡ ἀπαρίθμησις τῶν μηνῶν ἄρχεται ἀπὸ τοῦ Σεπτεμβρίου καὶ ἡ πρώτη αὐτοῦ καλεῖται «ἀρχὴ τοῦ νέου ἔτους».

Η ΕΟΡΤΗ ΤΩΝ ΘΕΟΦΑΝΕΙΩΝ
ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΑΡΧΑΙΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ ΕΝ ΡΩΣΣΙΑ

Κατὰ τοὺς Ρώσσους χρονογράφους διὰ τὴν ἑορτὴν τῶν Θεοφανείων συνηθροιζοντοἐν τῇ Μόσχᾳ πλῆθος λαοῦ ὅπως ἴδωσι τὴν περίεργον τελετὴν τοῦ ἁγιασμοῦ ἐκτελουμένην ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Πατριάρχου ἐν τῷ ποταμῷ Μόσχᾳ.

Ἡ τελετὴ ἤρχιζε περὶ τὴν μεσημβρίαν. Εἰς τὰς 12 ὅτε ὁ Πατριάρχης ἐν τῷ Καθεδρικῷ ναῷ ἐνεδύετο τὰ πολυτιμώτατα ἀρχιερατικά του ἄμφια ὁ ἦχος τοῦ κώδωνος Ἰβὰν Βελίκη ἀνήγγειλλεν εἰς τὸν λαὸν ὅτι ὁ Αὐτοκράτωρ ἐξέρχεται τῶν ἀνακτόρων του. Ὁ Αὐτοκράτωρ ἀπήρχετο εἰς τὸν Καθεδρικὸν ναὸν Οὐσπένσκη Σομπὸρ τῇ συνοδείᾳ τῶν Μπογιάρων καὶ τῶν λοιπῶν μεγιστάνων του, ἀφ' οὗ πρῶτον ἐνεφανίζετο ἐν πλήρει στολῇ ἀπὸ τοῦ ἐξώστου τοῦ καλουμένου Ἐρυθροῦ. Ὡς ὁ λαὸς ἔβλεπεν ἐν τῷ ἐξώστῃ τὸν Αὐτοκράτορα ἔπιπτε κατὰ γῆς καὶ ὑπεκλίνετο. Ἐν τῷ ναῷ εἰσήρχετο μόνον ὁ Αὐτοκράτωρ μετὰ τῶν ἀνωτάτων του ἀξιωματικῶν. Μετὰ τὸ πέρας τῆς λειτουργίας ἐν τῷ ναῷ ἤρχισεν ἡ πορεία εἰς τὸν ποταμὸν Μόσχαν μετονομασθέντα Ἰορδάνην. Τῆς πομπῆς προεπορεύοντο 400—600 στρελτζοὶ (τοξόται σωματοφύλακες). Οὗτοι ἔφερον ἐρυθρᾶν στολὴν ἐκράτουν σημαίας καὶ τύμπανα καὶ ἐβάδιζον ἀνὰ τέσσαρας. Ἔπειτα εἵπετο ὁ κατώτερος κλῆρος βαστάζων ἐκκλησιαστικὰς σημαίας, σταυροὺς καὶ εἰκόνας. Μετ' αὐτοὺς ἤρχοντο οἱ Μητροπολῖται, οἱ Ἀρχιεπίσκοποι, οἱ Ἐπίσκοποι οἱ Ἀρχιμανδρῖται, οἱ ἡγούμενοι καὶ ὁ λοιπὸς κλῆρος ἀναλόγως τῶν βαθμῶν των, δηλ. οἱ νεώτεροι ἐμπρός, οἱ δὲ πρεσβύτεροι ὄπισθεν, ἅπαντες φέροντες πολυτελῆ ἄμφια. Πολλοὶ κληρικοὶ ἐλάμβανον μέρος ἐν τῇ πομπῇ—μόνον οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ διάκονοι τῶν ἐνοριῶν τῆς Μόσχας συνεποσῦντο εἰς 500. Μετὰ τὸν Πατριάρχην ἐν συνοδείᾳ τῶν ἀνωτάτων ἀξιωματικῶν καὶ μεγιστάνων ἤρχετο ὁ Αὐτοκράτωρ, φέρων τὴν μεγάλην του στολὴν, ἐπὶ τῆς πολυτίμου του ἐσθῆτος ἔφερε μανδύαν ὁλόχρυσον κεκοσμημένον διὰ μαργάρων καὶ δαντελῶν· ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του ἔφερε τὸ αὐτοκρατορικὸν διάδημα ἀπαστράπτον ἐκ τῶν πολυτίμων λίθων· ἀδαμάντων, ἐζουμπρούδων, γιαχόντων, ἀπὸ τῶν ὤμων του ἀνηρτᾶτο διὰ χρυσῆς ἁλύσεως πολύτεμος ἐγκόλπιος σταυρὸς ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἐφυλάττετο τεμάχιον τοῦ τιμιοξύλου καὶ τῆς ἐσθῆτος τοῦ Χριστοῦ. Ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Μόσχα ἀπὸ πολλοῦ παγώσαντος, ἐν τῷ μέρει ὅπου θὰ ἐτελεῖτο ὁ ἁγιασμὸς καὶ θὰ ἐρρίπτετο ὁ σταυρὸς κατεσκεύαζε τὸ λαμπρὸν παράπηγμα στηριζόμενον ἐπὶ τεσσάρων στήλων κεκαλυμμένων δι' ἀργύρου καὶ χρυσοῦ καὶ γλυπτῶν εἰκόνων. Εἰς τὰς τέσσαρας γωνίας τοῦ παραπήγματος ἦσαν ἐζωγραφισμένοι οἱ 4 Εὐαγγελισταί, ἐντὸς δὲ τοῦ παραπήγματος οἱ Ἀπόστολοι καὶ ἄλλοι ἅγιοι· ἐπὶ δὲ πολυτίμου ἀναλογίου ἐτίθετο ἡ εἰκὼν τῆς βαπτίσεως τοῦ Χριστοῦ. Κατὰ μῆκος ὁ παγώσας ποταμὸς ἐκαλύπτετο διὰ διαφόρων ἐριούχων. Ἐν τῷ παραπήγματι ὑπῆρχεν ἰδιαίτερος θρόνος διὰ τὸν Αὐτοκράτορα καὶ τὸν Πατριάρχην. Τὸ περὶ τὸ παράπηγμα μέρος ἐχωρίζετο διὰ κιγκλίδων καὶ ἐκαλύπτετο ὑπὸ πολυτίμων ταπήτων Ὅτε ἡ πομπὴ ἔφθανεν εἰς τὸν Ἰορδάνην (π. Μόσχαν) καὶ ὁ Αὐτοκράτωρ μετὰ τοῦ Πατριάρχου κατελάμβανον τὰς θέσεις των, ὁ κλῆρος καὶ ὁ λαὸς ἔσπευδον νὰ καταλάβωσι θέσεις παρὰ τὰς κιγκλίδας Ὁ στρατὸς ἔκρουε τὰ τύμπανα ἀποδίδων τιμὴν εἰς τὴν ἑορτήν.

Ἡ τελετὴ τοῦ ἁγιασμοῦ ἐγίνετο οὕτως. Κατ' ἀρχὰς ὁ ἀνώτατος κλῆρος προσήρχετο εἰς τὸν Αὐτοκράτορα καὶ ὑπεκλίνετο. Ἔπειτα ὁ Πατριάρχης διένειμεν εἰς πάντας κηρία ἀρχόμενος ἀπὸ τοῦ Αὐτοκράτορος καὶ ἐτέλει τὸν ἁγιασμόν. Μετὰ τὸν ἁγιασμὸν καὶ τὴν βύθισιν τοῦ σταυροῦ ἐν τῷ ἀνοιχθέντι πάγῳ τοῦ ποταμοῦ, ψαλλομένου τοῦ τροπαρίου «Σῶσον Κύριε» οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ οἱ σημαιοφόροι προσήρχοντο ὅπως ραντισθῶσι διὰ τοῦ ἁγιάσματος. Ὁ Πατριάρχης δι' ἀργυρᾶς στάμνου ἤντλει ἐκ τοῦ ποτα-

μοῦ καὶ ἔδιδεν αὐτὸ εἰς τὸν πρωθιερέα τῆς Καθεδρικῆς Ἐκκλησίας, ὅστις ἐπλήρου τὴν χρυσῆν στάμνον τοῦ Αὐτοκράτορος. Διὰ τούτου τοῦ ὕδατος ὁ πνευματικὸς τοῦ Αὐτοκράτορος μετὰ τὸ πέρας τῆς τελετῆς ἐρράντιζενὁλοντὸἀνάκτορον. Ἡ τελετὴ ἐτελείωνεν ἀφ' οὗ ὁ Πατριάρχης τρὶς ἐσταύρωνε τὸν Αὐτοκράτορα, ἐράντιζεν αὐτὸν διὰ τοῦ ἁγιασμοῦ καὶ τὸν συνέχαιρεν ἐπὶ τῇ ἑορτῇ. Ὁ Αὐτοκράτωρ μετὰ τῆς συγκλήτου αὐτοῦ ἠσπάζοντο τὸν ζαυρὸν καὶ συνέχαιρον τὸν Πατριάρχην. Ἐπίσης συνέχαιρον τὸν Αὐτοκράτορα ὁ λοιπὸς κλῆρος, οἱ μεγιστάνες καὶ οἱ Μπογιάροι καὶ οἱ ἀξιωματικοί. Εἷς δὲ τῶν Μπογιάρων ἀπήγγειλλε προσφώνησιν εἰς τὸν Αὐτοκράτορα.. Μετὰ ταῦτα δύο Ἀρχιμανδρῖται ἐρράντιζον διὰ τοῦ ἁγιασμοῦ τὰς σημαίας καὶ τὰ παρὰ τὸν ποταμὸν τεταγμένα στρατεύματα.

Ἡ πομπὴ ἐπέστρεφεν εἰς τὰ ἴδια κατὰ τὴν αὐτὴν μεγαλοπρεπῆ τάξιν, τοῦ λαοῦ ψάλλοντος διάφορα ἐκκλησιαστικὰ ἄσματα καὶ τῶν κωδώνων πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν τῆς Μόσχας ἠχούντων.

Μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν ἐν τῷ ἀνακτόρῳ παρετίθετο Λουκούλειον γεῦμα ἐν τῷ ὁποίῳ παρεκάθητο ὁ Πατριάρχης μετὰ τῶν Μητροπολιτῶν καὶ τῶν μεγιστάνων. Εἰς τὸν περικυκλοῦντα τὸ ἀνάκτορον λαὸν ἐδίδοντο διάφορα ποτὰ οἷον ζῦθος, μπράγα (μεθυστικὸν ποτὸν ἐκ μέλιτος καὶ οἰνοπνεύματος) καὶ διάφορα τραγήματα. Μετὰ τὸ γεῦμα πέριξ τοῦ ἀνακτόρου πεανιζούσης τῆς μουσικῆς ὁ λαὸς παρεδίδετο εἰς εὐθυμίαν καὶ ἐχόρευε διαφόρους ἐθνικοὺς χορούς.

ΤΟ ΠΑΙΔΙΟΝ
ΠΑΡΑ ΤΟ ΔΕΝΔΡΟΝ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ
(Ἐκ τῶν τοῦ Ρώσσου μυθιστοριογράφου Θεοδώρου Δοστοέβσκη).

Μετάφρασις ἐκ τοῦ Ρωσσικοῦ

Ἐν μικρὸν παιδίον ἐξ ἢ ἑπτὰ ἐτῶν ἐξύπνησε τὸ πρωὶ ἐντὸς ὑγροῦ καὶ ψυχροῦ ὑπογείου. Τοῦτο ἔφερε πενιχρόν τι ἔνδυμα καὶ ἔτρεμεν ἐκ τοῦ ψύχους. Ὁ ἐκπνεόμενος ἀὴρ ἀνέθρωσκεν ὡς λευκὸς ἀτμός, τοῦτο δὲ καθήμενον ἐν μιᾷ γωνίᾳ τοῦ ὑπογείου ἐπὶ παλαιοῦ κιβωτίου καὶ μὴ ἔχον ἄλλο τι νὰ κάμῃ ἐπίτηδες ἐξέβαλλε τοῦτον τὸν ἀτμὸν ἐκ τοῦ στόματος καὶ διεσκέδαζε παρατηρῶν αὐτὸν ἀναβαίνοντα. Τὸ παιδίον πολὺ ἤθελε νὰ φάγῃ. Τοῦτο ἀπὸ τῆς πρωΐας ἐπί τινας φορὰς ἐπλησίασεν εἰς τὸ παλαιὸν κρεββάτιον ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἡ ἀσθενὴς μήτηρ του ἔκειτο ἐπὶ ξεσχισμένου ἀχυροστρώματος στηριζουσα τὴν κεφαλήν της ἐπὶ δέματός τινος ἀντὶ προσκεφαλαίου. Αὕτη μετὰ τοῦ υἱοῦ της ἀφίχθη εἰς ταύτην τὴν ξένην πόλιν καὶ αἰφνιδίως ἠσθένησεν. Τὸ παιδίον ἔσβεσε τὴν δίψαν του ἐκ τῆς πλησίον κειμένης στάμνου ἀλλ' οὐδαμοῦ εὗρε ξηρὸν τεμάχιον ἄρτου καὶ δεκάκις ἤδη ἐπλησίαζεν εἰς τὴν κλίνην ὅπως ἐξυπνίσῃ τὴν μητέρα του. Δὲν ἠδύνατο νὰ ὑποφέρῃ πλέον ἐν τῇ σκοτίᾳ. Ἤδη ἐπῆλθε τὸ ἑσπέρας ἀλλ' ἀκόμη δὲν ἠνήφθη ἡ λυχνία. Ψηλαφήσαν τὸ πρόσωπον τῆς μητρός του, τὸ παιδίον ἐξεπλάγη ἐπὶ τῷ ὅτι αὕτη δὲν κινεῖται καὶ εἶνε τόσον ψυχρὴ ὡς ὁ τοῖχος Πολὺ ψῦχος εἶνε ἐδῶ, εἶπε καθ' ἑαυτόν, ἔστη ἐπὶ στιγμὴν, ἔπειτα ἐφύσησεν εἰς τὰ δάκτυλά του ὅπως θερμάνῃ αὐτὰ καὶ διὰ μιᾶς λαβὼν τὸ κάλυμμα τῆς κεφαλῆς του ψηλαφητεὶ ἐξῆλθε τοῦ ὑπογείου.

— Θεέ μου πόσον μεγάλη πόλις! ἀνεφώνησε τὸ παιδίον. Τοῦτο οὐδέποτε εἶχεν ἰδεῖ τοιοῦτον τι. Ἐκεῖ, ὅθεν ἦλθε, κατὰ τὴν νύκτα ἦτο τόσον πυκνὸν σκότος· εἰς φανὸς μόνον ἐν τῇ ὁδῷ. Αἱ χαμηλαὶ καλύβαι τοῦ χωρίου του κλείονται διὰ μοχλῶν. Ἐν τῇ ὁδῷ, ἅμα νυκτώσει, οὐδεὶς εὑρίσκεται, ἅπαντες κλείονται ἐν ταῖς καλύβαις των, μόνον δὲ οἱ κύνες ὑλακτοῦσιν. Ἐν τῇ καλύβῃ του ἐθερμαίνετο καὶ εὕρισκε τροφήν, ἐνῷ ἐδῶ—Θεέ μου, ἄχ νὰ εὕρισκε νὰ φάγω! Πόσος δὲ θόρυβος ἐδῶ, πόσος κόσμος, ἵπποι, ἁμαξαι, καὶ ψυχος! Παγώνων ἀτμὸς ἀναθρώσκει ἐκ τῶν τρεχόντων ἵππων, ἐκ τῶν ἀναπνεόντων ροθώνων αὐτῶν· ἐπὶ τῆς κομένης χιόνος ἠχοῦσι πλήττοντα τοὺς λίθους τὰ πέταλα τῶν ἵππων. Ἅπαντες δὲ οἱ διαβᾶται τόσον πολὺ συνωθοῦνται. Θεέ μου, τόσον πολὺ πεινῶ, θέλω νὰ φάγω ὀλίγον τι ξηρὸν τεμάχιον ἄρτου, καὶ τὰ δάκτυλα τῆς χειρός μου ἤρχισαν νὰ πονοῦσι.

Ἰδοὺ ἄλλη ὁδός! Τοῦτο δὲ τί εἶναι; ὦ, πόσον μεγάλη ὕελος, ὄπισθεν δὲ τῆς ὑέλου δωμάτιον, ἐν δὲ τῷ δωματίῳ δένδρον μεχρι τῆς ὀροφῆς τοῦτο εἶνε γιόλκα 1), ἐπὶ δὲ τῆς γιόλκας πόσα φῶτα πόσα χρυσᾶ χαρτία καὶ μῆλα πέριξ δὲ αὐτῆς κοῦκλαι, μικροὶ ἵπποι. Ἐν τῷ δωματίῳ τρέχουσι τὰ παιδία, κεκοσμημένα, καθαρὰ, γελῶσι καὶ παίζουσι, τρώγουσι καὶ πίνουσι. Ἰδοὺ τοῦτο τὸ κοράσιον ἤρχισε νὰ χορεύῃ μετὰ τοῦ παιδίου. Βλέπει τὸ δύστηνον πτωχὸν παιδίον, θαυμάζει, γελᾶ, ἀλλ' ἤδη τοῦ

---

1) Μέγας κλῶνος ἐλάτης κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν Χριστουγέννων κοσμούμενος διὰ διαφόρων δώρων χάριν τῶν παίδων.

πονοῦσι τὰ δάκτυλα τῶν ποδῶν του, οἱ δὲ δάκτυλοι τῶν χειρῶν του ὅλως ἠρυθρίασαν, δὲν συναθροίζονται καὶ πονοῦσι κινούμενοι. Ἀμέσως τὸ παιδίον ἐνεθυμήθη ὅτι τοῦ πονοῦσι τὰ δάκτυλα, ἤρχισε νὰ κλαίῃ καὶ ἔτρεξε ἔτι μακράν. Ἰδοὺ πάλιν τοῦτο βλέπει διὰ μέσον ἄλλης ὑέλου δωμάτιον, πάλιν ἐκεῖ δένδρα ἐν δὲ τῇ τραπέζῃ διάφορα ζυμαρικὰ μετ' ἀμυγδάλων, γλυκισμάτων καὶ λοιπῶν ὀνθυλευμάτων. Ἐπορεύθη τὸ παιδίον ταχύτερον, ταχύτερον, ποῦ δὲ πηγαίνει καὶ αὐτὸ δὲν εἴξευρε. Θέλει πάλιν νὰ κλαύσῃ καὶ τρέχει, τρέχει καὶ ἐμφυσᾷ εἰς τὰς χεῖράς του.

Θλίψις καὶ στενοχωρία καταλαμβάνει τὸ παιδίον, διότι ἔμεινεν αἰφνιδίως μόνον καὶ ἔρημον. Ἐξαίφνης— ὦ Θεέ μου τί εἶνε πάλιν τοῦτο; Ἵστανται καθ' ὁμίλους οἱ ἄνθρωποι καὶ θαυμάζουσι· παρὰ τὸ παράθυρον ὄπισθεν τῆς ὑέλου τρεῖς μικραὶ κοῦκλαι, στολισμέναι μὲ κόκκινα καὶ πράσινα φορεματάκια καὶ ὡς ζῶσαι! Γέρων τις κάθηται καὶ ὡς νὰ παίζῃ μέγα βιολίον. Δύο ἄλλοι ἵστανται πλησίον καὶ παίζουσι μικρὰ βιολία καὶ κινοῦντες τὰς κεφαλάς των παρατηροῦσιν ἀλλήλους, τὰ χείλη των κινοῦνται, προφέρουσι λέξεις ἀλλὰ δὲν ἀκούεται τί λέγουσι διότι εἶνε ὄπισθεν τοῦ παραθύρου. Τὸ παιδίον κατ' ἀρχὰς ἐνόμισεν ὅτι οὗτοι εἶνε ἀνθρωπίσκοι, ἅμα δὲ ἐννόησεν ὅτι εἶνε κοῦκλαι ἀμέσως ἐγέλασεν. Οὐδέποτε εἶχεν ἰδεῖ τοιαύτας κούκλας καὶ δὲν εἴξευρε τί πρᾶγμα εἶνε αὗται! Θέλει νὰ κλαύσῃ, ἀλλὰ τόσον γελοῖαι τῷ φαίνονται αἱ κοῦκλαι. Ἐξαίφνης ἠσθάνθη ὅτι ὄπισθέν του ἔσυρέ τις τὸ φόρεμά του. Ἀγυόπαιδόν τι ἵστατο πλησίον του καὶ ἐξαίφνης ἐκτύπησε τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ ὤθησεν εἰς τὰ ἐμπρός. Τὸ ἀτυχὲς παιδίον ἔπεσε κατὰ γῆς. Τότε ἐφώναξαν. Τὸ παιδίον ἐθορυβήθη, ἠγέρθη καὶ ἔτρεχε. Ἔτρεξε καὶ εἰσῆλθε, χωρὶς νὰ εἴξεύρῃ ποῦ, εἰς ξένην αὐλὴν καὶ ἐκάθησεν ἐπὶ τῶν ἐκεῖ κειμένων ξύλων. Ἐδὼ δὲν θά με εὕρουν, εἶναι καὶ σκοτεινά, εἶπε καθ' ἑαυτό. Τὸ παιδίον ἐκάθησε καὶ δὲν δύναται νὰ ἀναπνεύσῃ ἐκ τοῦ τρόμου. Ἀμέσως ἠσθάνθη ὅτι οἱ χεῖρές του καὶ οἱ πόδες του ἔπαυσαν νὰ τῷ πονοῦσι καὶ τόσον πολὺ ἐθερμάνθη ὡς νὰ ἦτο ἐντὸς κλιβάνου. «Θὰ καθήσω ἐδὼ καὶ θὰ ὑπάγω πάλιν νὰ ἴδω τὰς κούκλας, διελογίσθη τὸ παιδίον καὶ ἐμειδίασεν ἐνθυμηθὲν αὐτάς.

— Ἐλθὲ νὰ ὑπάγωμεν εἰς τὸ δένδρον μου παιδίον, ἐψιθύρισεν ἐπ' αὐτοῦ ἐξαίφνης ἤρεμος φωνή. Τὸ παιδίον ἐνόμισεν ὅτι τῷ ὁμιλεῖ ἡ μήτηρ του, ἀλλ' ὄχι δὲν εἶνε αὕτη. Ποῖος δὲ ἐκάλεσεν αὐτό, τοῦτο δὲν βλέπει, ἀλλ' εἰς ἔκυψεν ἐπ' αὐτοῦ καὶ τὸ περιεπτύχθη ἐν τῇ σκοτίᾳ. Ἐξαίφνης —ὤ, τί φῶς, τί ὡραία γιόλκα! Ἀλλὰ δὲν εἶνε τοῦτο γιόλκα, τὸ παιδίον δὲν εἶχεν ἰδεῖ ἀκόμη τοιαῦτα δένδρα! Ποῦ δὲ τώρα εὑρίσκεται; Τὰ πάντα ἀπαστράπτουσι, τὰ πάντα φεγγοβολοῦσι, πέριξ δὲ αὐτοῦ ὅλο κοῦκλαι. Ἀλλ' ὄχι, ὅλο τοῦτο εἶνε παιδία καὶ κοράσια, μόνον πόσον εἶνε φωτεινά· πάντα ταῦτα περιστρέφονται πλησίον του, ἵπτανται πάντα τὰ παιδία ἀσπάζονται αὐτό, βαστάζουσιν αὐτό, φέρουσιν ὑψηλά, καὶ αὐτὸ δὲ ἵπταται. Αἴφνης παρατηρεῖ· ἡ μήτηρ του τὸ βλέπει «Μάμα, Μάμα! ὦ, πόσον καλὰ εἶνε ἐδώ, Μάμα! φωνάζει εἰς αὐτὴν τὸ παιδίον. «Ποῖα εἶσθε; ὦ παιδία, ποῖα εἶσθε, ὦ κοράσια», ἐρωτᾷ τοῦτο, γελῶν καὶ συγχαιρόμενος μὲ αὐτά. «Τοῦτο εἶνε τὸ δένδρον τοῦ Χριστοῦ» ἀπαντῶσιν αὐτῷ τὰ παιδία· ὁ Χριστὸς πάντοτε κατὰ ταύτην τὴν ἡμέραν ἑτοιμάζει γιόλκαν διὰ τὰ μικρὰ παιδία τὰ ὁποῖα ἐν τῇ γῇ δὲν ἔχουσιν ἰδικά των. Αἱ μητέρες τούτων τῶν παιδίων ἵστανται ἐκεῖ πλησίον, ἀλλὰ χωρισταί, καὶ κλαίουσιν Ἑκάστη ἀναγνωρίζει τὸν παιδά της ἢ τὸ κοράσιόν της, ταῦτα δὲ περιίπτανται παρ' αὐτάς, ἀσπάζονται αὐτάς, ἀπομάσσουσι τὰ δάκρυα τῶν μητέρων των διὰ τῶν μικρῶν των χειρῶν καὶ παρακαλοῦσιν αὐτάς νὰ μὴ κλαίωσι διότι ἐδὼ ταῦτα εἶνε πολὺ καλά... Τὴν ἐποῦσαν ὁ θυροωρὸς τῆς οἰκίας εὗρε τὸ μικρὸν παιδίον ἐκτάδην κείμενον ἐπὶ τῶν ξύλων καὶ παγῶσαν ἐζήτησαν καὶ τὴν μητέρα του... Αὕτη πρὸ αὐτοῦ εἶχεν ἤδη ἀποθάνει, ἀμφότεροι ἐπανεῖδον ἀλλήλους ἐν τῷ οὐρανῷ,

ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΛΑΟΥ

ΕΝ ΚΙΝΑ

Οἱ Κνέζοι εἶναι ἔκθυμοι θιασῶται παντὸς εἴδους διασκεδάσεων. Παρ' ὅλον τον τὸν κάματον ἐκ τῆς βαρείας ἡμερησίου ἐργασίας ὁ Κινέζος μετὰ χαρᾶς ἐπωφελεῖται πᾶσαν δοθεῖσαν εὐκαιρίαν ὅπως θεωρήσῃ πομπήν τινα, νὰ ἀκούσῃ ἀγοραῖον μουσικὸν, ἢ νὰ παραστῇ εἰς τοὺς χοροὺς τῶν περιοδευόντων χορευτῶν καὶ τὴν παράστασιν τῶν ἀγοραίων ταχυδακτυλουργῶν. Ἀλλ' ὑπὲρ πᾶν ἄλλο οἱ Κινέζοι ἀγαπῶσι τὰς θεατρικὰς παραστάσεις· διὰ τοῦτο τὰ θέατρα ἐν Κίνᾳ ἔχουσι πλείστους θαμῶνας καὶ πολλοὶ πλούσιοι ἐν ταῖς οἰκίαις των ἔχουσιν ἐπίτηδες αἴθούσας διὰ θεατρικὰς παραστάσεις ὅπου παριστῶσιν ἐπὶ ἀμοιβῇ διάφοροι ἠθοποιοί. Κινητὰ θέατρα ἀπαντᾷ τις πανταχοῦ ἐν Κίνᾳ, ἀκόμη καὶ ἐν ταῖς κομοπόλεσιν. Ἀλλ' ἐν Κίνᾳ

αἱ θεατρικαὶ παραστάσεις διαφέρουσι τῶν ἡμετέρων.

Ὁ περιηγητὴς Τρὲβ ἐπισκευθεὶς ποτε θεατρικὴν παράστασιν δοθεῖσαν ὑπὸ πλουσίου Κινέζου ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ οἰκογενειακῆς ἑορτῆς, ὡς ἀκολούθως περιγράφει τὰς ἐντυπώσεις του.

«Παρέστην, λέγει ὁ Τρὲβ εἰς θεατρικὴν παράστασιν δοθεῖσαν ἐπὶ τῷ νέῳ ἔτει ὑπὸ εὐγενοῦς Κινέζου—τοῦ Γσογγλουέν ἐν τῷ κήπῳ τοῦ μεγάρου του ἐν τῇ Ταταρικῇ συνοικίᾳ τοῦ Πεκίνου Τὸ θέατρον αὐτοῦ εὑρίσκετο ἐν τετραγώνῳ οἰκοδομήματι πολυτελῶς κεκοσμημένον. Ἡ σκηνὴ τοῦ θεάτρου εὑρίσκετο δύο πήχεις ὑψηλότερον τῆς αἰθούσης. Μακραὶ αὐλαῖαι ἐχώριζον αὐτὴν ἀπὸ τῶν δωματίων ἐν οἷς ἐνεδύοντο οἱ ἠθοποιοί. Τὰ ἔπιπλα τῆς σκηνῆς ἀπετελοῦντο ἐξ ὀλίγων ἑδρῶν καὶ τοῦ τάπητος. Οὐδεμία σκηνογραφία. Ἡ στρογγύλη θεατρικὴ αἴθουσα ἦν λίαν μεγάλη παραβαλλομένη πρὸς τὴν σκηνὴν καὶ ἦν ἀστέγαστος, ὥστε ἐπὶ τῶν κεφαλῶν τῶν θεατῶν ἐξετείνετο ὁ οὐρανὸς μετὰ μυριάδων ἀστέρων, καλυπτομένη μόνον ὑπὸ τῶν κλάδων τῶν πλησίον φυομένων μεγάλων δένδρων.

Ἐκαθήσαμεν ἀπέναντι τῆς σκηνῆς ἐν ἰδιαιτέρῳ δι' ἡμᾶς προσδιορισθέντι τόπῳ· ἑκατέρωθεν ἡμῶν εὑρίσκοντο ἰδιαίτερα θεωρεῖα κεκαλυμμένα διὰ παραπετασμάτων ἐκ Μπαμμποὺκ (bambou) ὄπισθεν τῶν ὁποίων ἐθεώρουν τὴν παράστασιν αἱ γυναῖκες τοῦ οἰκοδεσπότου καὶ αἱ προσκληθεῖσαι γυναῖκες τῶν φίλων τῆς οἰκογενείας. Αὗται ἴσως ἐκ φόβου μὴ ἴδωσι τὸ πρόσωπόν των οἱ ξένοι, εἶχον καλύψει αὐτὸ διὰ σηρικοῦ δυκτιωτοῦ. Οἱ ἐκ τῶν κατωτέρων τάξεων ἐπισκέπται ἐκάθηντο ἐπὶ καθεκλῶν ὀλίγον ἀπωτέρω τῆς σκηνῆς, ὄπισθεν δὲ αὐτῶν ἐκινεῖτο ὁλόκληρος μυρμηκιὰ ἀνθρωπίνων κεφαλῶν. Ὁ ὄχλος οὗτος συνωστίζετο καὶ κινεῖται ὅπως δυνηθῇ νὰ ἴδῃ τι ἐκ τῆς παραστάσεως τὴν ὁποίαν ἔδωκεν ὁ εὐγενὴς καὶ μεγαλόδωρος Τσονγλουέν. Ἐν Πεκίνῳ ὁ ὄχλος μετὰ πολλῆς χαρᾶς ἵσταται ἐπὶ πολλὰς ὥρας ὅπως ἀπολαύσῃ τῆς τρυφῆς νὰ ἴδῃ θεατρικὴν παράστασιν Φιλόστοργοί τινες πατέρες ἐκράτουν ἐπὶ τῶν ὤμων των ἓν ἢ δύο παιδία. Γυναῖκες οὐδόλως ἐφαίνοντο. Μετὰ τὸ δοθὲν ὑπὸ τοῦ οἰκοδεσπότου σημεῖον ἤρξατο νὰ παιανίζῃ ἡ ὀρχήστρα τοποθετηθεῖσα ἐν μιᾷ γωνίᾳ τῆς σκηνῆς καὶ συγκειμένη ἐκ δύο φλαούτων, ἑνὸς τυμπάνου καὶ μιᾶς ἅρφας. Τὸ προανάκρουσμα τῆς ὀρχήστρας ἦν τι ἀσυνάρμοστον καὶ ἐκκωφωτικόν. Ἔπειτα ἀνεπετάσθη ἡ αὐλαία καὶ ἅπαντες οἱ ἠθοποιοὶ ἐξῆθον ἐπὶ τῆς σκηνῆς φέροντες τὰ συνήθη των ἐνδύματα. Ἀφοῦ οὗτοι ἐποίησαν βαθεῖαν ὑπόκλησιν ἔδωκαν τόπον εἰς τὸν διευθυντὴν τοῦ θεάτρου ὅστις ἤρξατο πομποδῶς νὰ διηγῆται τὸ περιεχόμενον τῶν δραματικῶν πράξεων αἵτινες κατὰ τὸ πρόγραμμα ἔπρεπε νὰ παραστῶσι. Ἐννόησα ὅτι πρόκειτο νὰ ἴδω τὸ παριστῶν τὴν ὑπὸ τῶν Τατάρων ἅλωσιν τῆς Κίνας δράμα.

Ἡ πρώτη πράξις ἤρξατο διὰ τῆς αἰφνιδίου ἐμφανίσεως ἑνὸς στρατιωτικοῦ φέροντος στολὴν ἐκ τῆς ἀρχαίας ἐποχῆς τῆς Κίνας, μετ' αὐτὸν εἴρχοντο δύο σωματοφύλακες. Οὗτος ἀπήγγειλέ τι ἀσυνάρτητον καὶ συγχρόνως ἐδείκνυε διάφορα περίεργα π. χ. ἐκράτει εἰς τὸ ἄκρον τῆς ρινός του τὴν σπαθὴν του. Μετ' ὀλίγον βαθμηδὸν ἀνεπτύχθη ἡ πρᾶξις: ὁ στρατιωτικὸς ἀπεμακρύνθη καὶ εἰς τὴν θέσιν του ἐνεφανίσθη ἡγεμονίς τις —ἡ θυγάτηρ τοῦ ἐκ τοῦ θρόνου ἐκδιωχθέντος Αὐτοκράτορος. Αὕτη διηγεῖτο τὰς δυστυχίας της, ἀπαρηγορήτως ἔκλαιεν, ἀπέσπα τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς της καὶ δὲν ἤθελε νὰ παρηγορηθῇ. Πρέπει νὰ σημειώσομεν ὅτι ἐν Κίνᾳ τὰ γυναικεῖα πρόσωπα ὑποδύονται νεανίαι, διότι ὁ Αὐτοκράτωρ Γιενλὸγγ ἀπηγόρευσεν εἰς τὰς γυναῖκας τὴν ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἐμφάνισιν, διότι ἐν Κίνᾳ ἡ τέχνη τοῦ ἠθοποιοῦ θεωρεῖται ἐπονείδιστος. Ἀλλ' ἰδοὺ ἐμφανίζεται ὁ Κινέζος πρίγκηψ σσοπῶν νὰ κλέψῃ τὴν ἐρωμένην του. Ἡ ἡγεμονὶς πλησιάζει πρὸς τοὺς θεατὰς καὶ θέτουσα τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς καρδίας της ἐκφράζει τὴν χαράν της διὰ μονοτόνου ἄριας ἀπολαγούσης εἰς ὀξύτατον τόνον τὸν ὁποῖον κρατεῖ ἡ ἀοιδὸς χωρὶς νὰ ἀναπνέῃ καὶ δὲν μεταβάλλει αὐτὸν ἐπί τινα λεπτά. Τὸ μουσικὸν τοῦτο παίγνιον λίαν ἐκτιμώμενον ὑπὸ τῶν Κινέζων, φέρει τὸ πλῆθος εἰς ἔκστασιν ἀπερίγραπτον· οἱ θεαταὶ ἐγείρονται ἐκ τῶν θέσεών των, πανταχόθεν ἀκούονται ἐπιφωνήσεις τ σ ά ο (ἐξαίρετα) καὶ ἀντὶ χειροκροτημάτων ἀντηχοῦσι γδοῦποι ράβδων ἐπὶ τῶν ἑδρῶν. Οἵα ἔκπληξις! ὁ Τάταρος πορθητὴς εἰσέρχεται ὡρμητικῶς εἰς τὴν σκηνὴν μετὰ τῶν σωματοφυλάκων του. Οὗτος ὅλα τὰ βλέπει ὅλα τὰ ἐννοεῖ. Στρέφει τοὺς θηριώδεις ὀφθαλμούς του, σείει ἐν τῇ μιᾷ χειρὶ τὴν σπάθην ἐν δὲ τῇ ἑτέρᾳ τὸν πέλεκυν καὶ πλησιάζει διὰ μακρῶν ἀγερώχων βημάτων. Ἡ ἡγεμονὶς ρίπτεται εἰς τοὺς πόδας του, ἀλλ' οὗτος βαναύσως ἀπωθεῖ αὐτὴν καὶ διατάσσει νὰ δεσμεύσωσι τὸν ἐραστὴν αὐτῆς. Πρέπει νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι ὁ Τάταρος πορθητὴς παρίστα ἀποτρόπαιον πρόσωπον· αἱ ὀφρεῖς του εἶχον ἀνορθωθῇ ὡς αἱ τρίχες τοῦ κάπρου. ἡ δὲ μακρὰ μέλαινα γενειάς του ἔπιπτεν ἐπὶ τοῦ εὐρέος στήθους του. Αἱ ἐνδυμασίαι τῶν ἠθοποιων εἶναι μεγαλοπρεπεῖς, λάμπουσιν ἐκ τοῦ χρυσοῦ, ἀργύρου, τῶν κεντημάτων καὶ ἀνταποκρίνονται ἀκριβέστατα πρὸς ἐκείνην τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν

συνέβη τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος δράμα. Δὲν θὰ ἐξακολουθήσω περιγράφων τὰς διαφόρους περιπετείας τοῦ δράματος. Ἡ λύσις τοῦ δράματος ἐπετεύχθη διὰ τοῦ ἔρωτος τοῦ πορθητοῦ, ὅστις νικήσας τοὺς ἐχθρούς του ἔθηκε τὴν δόξαν καὶ τὸ στέμμα του εἰς τοὺς πόδας τῆς θυγατρὸς τοῦ Αὐτοκράτορος. τῆς Κίνας, περιχαρῶς ταύτης ἀποδεξαμένης τὴν τε χεῖρα τοῦ πορθητοῦ καὶ τὸ ἥμισυ τοῦ Κράτους. Παρόμοια θεάματα ἴδον ἐν τοῖς Καζίνοις τοῦ Τιέν-Τσίν. Πληρώσας διὰ τὴν εἴσοδον 50 ἑκατοστὰ εἶδον οὐ μόνον θεατρικὴν παράστασιν ἀλλὰ καὶ ἔπιον κύπελά τινα τεῖου μετὰ ξηρῶν ὀπωρικῶν. Ἡ αἴθουσα τοῦ θεάτρου ἐν τοῖς καζίνοις τῆς Κίνας δὲν εἶνε οὕτω μεγαλοπρεπῶς κεκοσμημένη, ἀλλὰ περιβάλλεται ὑπὸ εὐρυχώρων διαδρόμων ἐν τοῖς ὁποίοις χωριστὰ ἀπὸ τοῦ ὄχλου κάθηνται οἱ ἐπιστήμονες Μανδαρίνοι καὶ οἱ πλούσιοι ἔμποροι.

Ἐντὸς τοῦ θεάτρου ἐν ταῖς μεγαλουπόλεσι τῆς Κίνας ἀπαντᾷ τις πολλὰ καὶ διάφορα θεάματα· ταχυδακτυλουργοὺς, χορευτὰς jongleurs ἀκροβάτας χορευτρίας περιοδευτὰς ὑποδαμαστὰς δίδοντας παραστάσεις ἐν προχείροις ἱπποδρομίοις. Πολλοὶ κερδίζουσι τὸν ἐπιούσιον ἄρτον δεικνύοντες διαφόρους πλαγγῶνας μετ' ἐσωτερικῶν μηχανισμῶν ὡς ἐν Εὐρώπῃ. Εἰς τίνα τῶν ἐν διαφόροις χώραις τῆς γῆς οἰκούντων λαῶν ἀνήκει ἡ τιμὴ τῆς ἐφευρέσεως τῶν πλαγγώνων εἶνε ἄγνωστον. Ὡς φαίνεται πρῶτοι οἱ Κινέζοι ἐφεῦρον αὐτοὺς, ἐὰν κοινωμεν ἐκ τοῦ ὀνόματος κιταισκίγια τένη (Κινεζικαὶ σκιαὶ) τὸ ὁποῖον φέρουσι παρ' ἡμῖν. Ὁ τεχνίτης ἀναβαίνων ἐπὶ σκίμποδος καλύπτεται διὰ μακροῦ κυανοῦ βαμβακεροῦ ὑφάσματος τίθησι τὸ κιβώτιον ὅπερ παριστάνει μικρογραφικῶς τὸ θέατρον ἐπὶ τῶν ὤμων του κρύπτει ἐν αὐτῷ τὴν κεφαλήν του καὶ διά τινος ἰδίου μηχανισμοῦ κινεῖ τοὺς πλαγγῶνας δίδων εἰς αὐτοὺς διαφόρους θεατρικὰς κινήσεις καὶ θέσεις.

Περὶ μαλλίνων ὑφασμάτων καὶ ἰδίως περὶ τῆς ὠφελεμώτητος καὶ μὴ τῆς φλανέλλας.

Φύσει ἡ θρὶξ ἀπορροφᾷ τὴν ὑγρασίαν εὑρισκομένη εἰς ἐπαφὴν μετ' αὐτῆς. Θρὶξ ζυγισθεῖσα ξηρὰ, καὶ εἶτα ἐμβαπτισθεῖσα ἐντὸς ὕδατος, καὶ πάλιν ζυγισθεῖσα βαρύνει πολὺ περισσότερον. Ἡθρὶξ εὑρισκομένη εἰς ἐπαφὴν μετὰ τῆς ἀτμοσφαίρας ἀπορροφᾷ ὑγρασίαν ἐξ αὐτῆς ὅταν αὕτη περιέχει ὑδρατμούς.

Παρετηρήθη ὅτι πᾶσα θρὶξ ὅσον περισσοτέραν ὑγρασίαν ἀπορροφᾷ τόσον βραχυτέρα καὶ παχυτέρα γίνεται· ἐπὶ τῆς τοιαύτης ἰδιότητος τῶν τριχῶν βασιζομένη ἡ ἐπιστήμη ἐπεννόησε τὰ ὑγρόμετρα τὰ ἀποτελούμενα ἐκ τριχός.

Τὸ μάλλινον ὕφασμα ἀποτελεῖται ἐκ τριχῶν ἐστριμμένων καὶ ὑφασμένων, ἅρα τὸ μάλλινον ὕφασμα ἀπορροφᾷ τὴν ὑγρασίαν καὶ διατηρεῖ ταύτην. Διὰ τοῦτο λοιπὸν δὲν πρέπει νὰ καλύπτωμεν σιδηρᾶ σκεύη διὰ μαλλίνου ὑφάσματος, διότι ὀξυδοῦνται ταῦτα ὑπὸ τῆς διατηρουμένης ἐν τῷ μαλλίνῳ ὑφάσματι ὑγρασίας

Καὶ ἡ φλανέλα ἀποτελουμένη ἐκ λεπτῶν μαλλίων διατηρεῖ ἐν ἑαυτῇ ὑγρασίαν, καὶ μάλιστα τὴν ἐκπεμπομένην διὰ τῆς ἀδήλου διαπνοῆς τοῦ σώματος. Ἡ φλανέλλα ὠφελεῖ τοὺς ἔχοντας τὸ δέρμα ψυχρὸν· καὶ τοιοῦτοί εἰσιν οἱ λυμφατικοὶ, οἱ ἀδυνάτου κράσεως, οἱ ἀναρρωνύοντες, οἱ γέροντες, οἱ χοιραδικοὶ, οἱ χλωρωτικοὶ, καὶ ἐν γένει οἱ πάσχοντες ἐκ νόσων προελθουσῶν ἐκ διακοπῆς τῆς ἀδήλου διαπνοῆς· οἷοι εἰσὶν οἱ πάσχοντες ἐκ ρευματισμῶν, νευραλγιῶν καὶ καταρροικῶν νόσων. Ὠφελεῖ πρὸς τούτοις τοὺς διαμένοντας ἐν ὑγρῷ καὶ ψυχρῷ τόπῳ καὶ τοὺς πάσχοντας ὑπὸ χρονίων διαλειπόντων πυρετῶν· τοὺς παθόντας φλογιστικὴν κοιλιακὴν νόσον, οὗτοι μάλιστα πρέπει νὰ φέρωσιν ἐπιμήκη φλανέλλαν καλύπτουσαν τὴν κοιλίαν, ἥτις εὐκόλως προσβάλλεται παρ' αὐτοῖς ὑπὸ τοῦ ψύχους καὶ τῆς ὑγρασίας· οἱ δὲ ἀναρρωνύοντας ἐξ ἰλαρᾶς καὶ ὀστρακιᾶς ὠφελοῦνται ἔχοντες ὅλον τὸ σῶμα αὐτῶν ἐν φλανέλλᾳ. Καὶ οἱ ἔχοντες τὸ στέθος ἀδύνατον δέον νὰ φέρωσι φλανέλλας. Ἐν γένει ἡ φλανέλλα ὠφελεῖ τοὺς ἔχοντας ἀνάγκην ἐρεθισμοῦ τοῦ δέρματος.

Ἡ φλανέλλα καθίσταται ὅμως ἐπιβλαβὴς εἰς τοὺς αἱματώδης ἢ πληθωρικοὺς καὶ εἰς τοὺς ἐξανθηματικούς. Εἰς τὴν μικρὰν ἡλικίαν ἡ φλανέλλα δὲν ὠφελεῖ ἐὰν τὰ παιδία δὲν εἶνε καχεκτικά.

Οἱ φέροντες ὅμως φλανέλλαν δέον συχνὰ ν' ἀλλάζωσι ταύτην, ἅπαξ τῆς ἑβδομάδο τοὐλάχιστον· διότι ἡ ἄδηλος διαπνοὴ κορένει ταύτην ἐξ ὑλῶν τινῶν, αἵτινες εὑρισκόμεναι εἰς ἐπαφὴν μετὰ τοῦ δέρματος ἐπιφέρουσι κνισμὸν, ἐρεθισμὸν, ἐξανθήματα κτλ. καὶ ἰδίως ταῦτα ἐπισυμβαίνουσιν εἰς τοὺς συνεχῶς ἱδρῶντας. Ὁ χυμικὸς Thenard ἐξετάσας φλανέλλαν φορεθεῖσαν ἐπὶ 60 ἡμέρας εὗρεν ὅτι ὁ ρύπος αὐτῆς συνίστατο ἐκ χλωριούχου καλίου καὶ χλωριούχου νατρίου, ὀξικοῦ ὀξέος, φωσφορικῆς τιτάνου, μορίων σιδήρου καὶ ὀργανικῶν ὑλῶν.

Ἐπειδὴ ὁ λόγος περὶ φλανελλῶν, καλὸν εἶνε, νομίζομεν νὰ ὁμιλήσωμεν ἐνταῦθα ἐν ὀλίγοις, καὶ περὶ ἀναγνωρίσεως τῆς φλανέλλας, ἐὰν εἶνε

νενοθευμένη μετὰ βάμβακος. Λαμβάνομεν ὡρισμένην ποσότητα φλανέλλας τὴν ὁποίαν θέλομεν νὰ δοκιμάσωμέν, ἔστω 10 δράμια, θέτομεν αὐτὴν ἐντὸς ἰσχυρᾶς διαλύσεως καυστικοῦ καλίου ἢ νατρίου καὶ βράζομεν, τὸ μαλλίον θὰ διαλυθῇ ἀμέσως ὑπὸ τοῦ καλίου ἢ τοῦ νατρίου καὶ θὰ σχιματισθῇ εἶδος σάπωνος, ἐν ᾧ ὁ βαμβαξ δὲν μεταβάλλεται. Τότε ἐξάγομεν αὐτὸν πλύνομεν ἐπανειλημμένως ἀποξηραίνομεν καὶ ζυγίζομεν· ἐκ τῆς διαφορᾶς τοῦ βάρους δεικνύεται πόσον μαλλίον ἔχει ἡ φλανέλλα· διότι τὰ μαλλία διαλύονται εἰς τὸ καυστικὸν κάλι, ἐν ᾧ ὁ βάμβαξ μένει ἀδάλυτος.

Α. Κορδούλης ἰατρός.

ΤΟ ΘΙΒΕΤ ΚΑΙ ΟΙ ΘΙΒΕΤΙΟΙ

Τὸ Θιβὲτ εἶναι ἡ ὑψηλοτάτη χώρα τοῦ κόσμου. Ἡ νότιος αὐτοῦ χώρα, περικλειομένη μεταξὺ τῶν γιγαντιαίων ὀρέων Ἰμαλαΐων καὶ τοῦ ὑψηλοῦ ὄρους Καρακορούμ, παρίστησιν ὑψηλότατα ὀροπέδια διατεμνόμενα διὰ κολοσσιαίων ὀροσειρῶν αἱ κορυφαὶ τῶν ὁποίων καλύπτονται δι' αἰωνίου χιόνος καὶ διὰ τῶν μεγαλοπρεπεστάτων ἐν τῷ κόσμῳ παλώνων (gletscher). Αἱ κλιτύες τῶν ὀρέων καὶ τὰ ὀροπέδια χρησιμεύουσι πρὸς πλουσίαν κτηνοτροφίαν, ἐκεῖναι δὲ ἐξ αὐτῶν αἵτινες δὲν προσβάλλονται ὑπὸ τῶν ψυχρῶν ἀνέμων εἶναι λίαν κατάλληλοι διὰ τὴν γεωργίαν. Ἐν τούτοις ἡ γεωργία ἐν Θιβὲτ, ἐκεῖ ὅπου ἀκμάζει, περιορίζεται μόνον εἰς τὴν καλλιέργειαν τῆς κριθῆς καὶ τινων ἄλλων σπαρτῶν τοῦ ψυχροῦ κλίματος

Τὸ βόρειον Θιβὲτ παρίστησιν ἐκτεταμμένα ὀροπέδια ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀλατοῦχα, ἐν τοῖς ὁποίοις ἄγονα καὶ πετρώδη τοπία διαδέχονται τὰς στέπας κεκαλυμμένας διὰ φθινούσης καὶ σκληρᾶς χλόης. Τὰ χειμερινὰ ψύχη καὶ ὁ κατὰ τὸ θέρος ξηρὸς ἀὴρ ὑπὸ τὰς λίαν ἀποτόμους μεταβάσεις ἀπὸ τοῦ ψύχους εἰς τὸν καύσωνα δὲν ἀφίνουσι νὰ βλαστήσωσιν εἰς τὰ ὕψη τοῦ Θιβὲτ λειμῶνες. Οἱ κάτοικοι τοῦ Θιβὲτ διαιροῦνται εἰς νομάδας καὶ γεωργούς. Οἱ νομάδες ζῶσιν ἐν τῷ βορείῳ, οἱ δὲ γεωργοὶ ἐν τῷ νοτίῳ Θιβὲτ. Ἀνὰ τὰ εὐρέα ὀροπέδια τοῦ βορείου Θιβὲτ πλανῶνται φυλαὶ, αἵτινες κατὰ τὸ ἐξωτερικὸν ὁμοιάζουσι πολὺ πρὸς τοὺς Ταγγούους καὶ ἐν πολλοῖς ὑπενθυμίζουσι τοὺς ἡμετέρους Ἀθιγγάνους. Οὗτοι ἔχουσι μέτριον ἀνάστημα, ἀδύνατον σῶμα καὶ ὑπομέλαν δέρμα. Ἡ κόμη των εἶνε μέλαινα καὶ σκληρά, ὁ πώγων των ὀλίγος, πολλάκις δὲ καὶ σπάνιος. Τὸ χειμερινὸν ἔνδυμα τοῦ Θιβετίου ἀποτελεῖται ἐκ μακρᾶς προβείου μηλωτῆς κεκαλυμμένης παρὰ τοῖς πλουσίοις διὰ μαλλίνου ἢ μεταξωτοῦ ὑφάσματος Τὰ ὑποδήματά των κατασκευάζονται ἐκ χονδροῦ μαλλίνου πίλου (κετζὲ) καὶ βάπτονται δι' ἐρυθροῦ χρώματος. Ὁ ἐξ ἀλωπεκῆς ἐνίοτε δὲ μάλλινος πῖλος συμπληροῖ τὴν ἐνδυμασίαν τοῦ Θιβετίου. Ἐκ τῆς ζώνης αὐτοῦ κρέμαται ξίφος ἐνίοτε μετὰ ἀργυρᾶς λαβῆς κεκοσμημένων διὰ πολυτίμων λίθων· ἐκτὸς τοῦ ξίφους ἀπὸ τῆς ζώνης τοῦ Θιβετίου κρέμαται μάχαιρα καὶ πήρα μετὰ τῶν διαφόρων γρειωδῶν. Ἡ ἐνδυμασία τῶν γυναικῶν ὀλίγον διαφέρει τῆς τῶν ἀνδρῶν. Κατά τε τὸν χειμῶνα καὶ τὸ θέρος οἱ Θιβέτιοι ζῶσιν ὑπὸ σκηνὰς τὰς ὁποίας κατασκευάζουσιν ἐκ χονδροῦ ἀδιαβρόχου μαλλίνου ὑφάσματος. Ὡς ὑποστηρίγματα τῶν σκηνῶν χρησιμεύουσι ξύλινοι πάσσαλοι· πρὸς περισσοτέραν στερεότητα τῶν σκηνῶν οἱ Θιβέτιοι προσδένουσι τὰ ἔξω ἄκρα αὐτῶν διὰ σχοινίων, πρὸς τοὺς ἐν τῇ γῇ ἐμπεπηγμένους πασσάλους. Ἐντὸς τῆς σκηνῆς οὐδὲν σχεδὸν ἔπιπλον εὑρίσκεται· εἰς τὰς πλευρὰς τῆς σκηνῆς στρώννουσι ξηρὰν κοπρον τὴν ὁποίαν καλύπτουσι διὰ μαλλίνου ὑφάσματος ἐπ' αὐτοῦ δὲ θέτουσι τὰ ἐνδύματα καὶ τὰ διάφορα οἰκιακὰ ἀγγεῖα. Διὰ τῆς κόπρου παρὰ τὴν σκηνὴν κατασκευάζουσι σταῦλον ὅπου διαμένουσι κατὰ τὴν νύκτα τὰ μικρὰ κερασφόρα ζῶα. Οἱ Θιβέτιοι κατασκηνοῦσι καθ' ὁμάδας καὶ ἀποτελοῦσιν οὕτω προσωρινὰ χωρία. Ἡ διάρκεια τῆς διαμονῆς ἔν τινι τόπῳ ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἀφθονίας ἐν τοῖς πέριξ τῶν πρὸς διατήρησιν τῶν κτηνῶν ἀναγκαίων,

Τὸ κύριον φαγητὸν τῶν νομάδων Θιβετίων εἶναι τὸ κρέας τοῦ προβάτου ἢ τοῦ βοὸς (yack) τὸ ὁποῖον ἐνίοτε τρώγουσιν ὠμόν· ἐνίοτε κατασκευάζουσι σοῦπαν ἐκ τῶν ὀστέων τῶν προβάτων καὶ τῶν βοῶν. Οὗτοι μετὰ τὸ φαγητὸν πίνουσι τεῖον μετὰ ξηροῦ τυροῦ καὶ τ α ρ ί κ εἶδος τι ξυνόγαλον (γιαγούρτι). Οἱ Θιβέτιοι, ἐκτός τινων ἐξαιρέσεων, καταγίνονται εἰς τὴν κτηνοτροφίαν. Οὗτοι τρέφουσι πολλὰς ἀγέλας προβάτων καὶ γ ι ά κ, ὀλιγώτερον δὲ καταγίνονται εἰς τὴν ἱπποφορβίαν. Ἡ κτηνοτροφία προσδεύει παρὰ τοῖς Θιβετίοις καὶ δυσκόλως θὰ ἐπίστευέ τις ὅτι εἶνε δυνατὸν νὰ τραφῶσι τόσον μεγάλαι ἀγέλαι ἐν τοῖς πενηχροῖς λειμῶσι τοῦ Θιβὲτ. Τὰ πρόβατα καὶ οἱ βόες τοῦ Θιβὲτ διακρίνονται διὰ τῶν μικρῶν μαλλίων των. Παρ' ὅλην τὴν ἔλλειψιν τοῦ χόρτου καὶ τὴν σκληρότητα αὐτοῦ οἱ γ ι ά κ ο ι (yack) δίδουσι κολὴν γάλ' νόστιμον κρέας καὶ εἶναι λίαν καρτερικοὶ ἐν τῇ ἐργασίᾳ. Τὰ πρόβατα τοῦ Θιβὲτ ἔχουσιν ὑψηλὸν ἀνάστημα τὴν αὐτὴν ὡς οἱ γιάκοι ἀγριότητα, ἀλλὰ τὸ κρέας αὐτῶν δὲν εἶναι νόστιμον καὶ εἶνε ὀλίγον παχύ. (Ἕπεται τὸ τέλος).

ΠΟΙΚΙΛΑ

—

Ἀκανθόχοιρος (σκαντζόχοιρος)

Ἔχει ῥύγχος ὀξὺ ὡς τοῦ χοίρου, οὐρὰν μικρὰν ἢ οὐδόλως, τὸ δὲ σῶμά του καλύπτεται ὅλον ὑπὸ ἀκανθῶν ἀντὶ νὰ ἔχῃ τρίχας.

Ὁ ἀκανθόχοιρος, ὅταν προσβάλληται ὑπὸ σκύλου ἢ ἄλλου τινὸς ζώου πράττει ὅ,τι ἡ χελώνη ἐν ὁμοίᾳ περιστάσει· συστέλλει τὴν κεφαλήν του ἐντὸς τῶν ὤμων του, ἀποκρύπτει τὸ ἄκρον τῆς μικροσκοπικῆς οὐρᾶς του καὶ σχηματίζεται εἰς σφαῖραν ἀκανθωτήν· ὁ δὲ σκύλος κυλίει διὰ τῶν ποδῶν του τὴν ζωντανὴν ταύτην σφαῖραν χωρὶς νὰ δύναται νὰ τὴν βλάψῃ, καὶ διὰ τοῦτο ἀπομακρύνεται καὶ ἀφίνει ἥσυχον τὸν μικρὸν ἐχθρόν του. Τότε καὶ οὗτος τρέχει καὶ κρύπτεται εἰς τὴν τρύπαν του. Συνήθως ὅλην τὴν ἡμέραν δὲν ἐξέρχεται, ἀλλὰ μόνον τὴν ἑσπέραν καὶ τὸ πρωῒ πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ Ἡλίου. 24 ὥρας πρὸ τῆς πνοῆς τοῦ νοτίου ἀνέμου κλείει τὴν θύραν τῆς φωλεᾶς του καὶ τὴν ἀνοίγει ὅταν ἦναι αἴθρία.

Ἐνίοτε ὁ ἀκανθόχοιρος ἀναρριχᾶται εἰς δένδρα καρποφόρα καὶ τρώγει τοὺς καρπούς. Ἀγαπᾷ τὰ δαμάσκηνα, τὰ μῆλα, τὰ ἀπίδια καὶ τρώγει ἔντομα καὶ ἄλλα ζωύφια ἐπιβλαβῆ, τοὺς κοχλίας καὶ ἄλλα τινὰ καὶ καθαρίζει τοὺς κήπους.

Ἀλλ' ἀφ' οὗ ἀναβῇ εἰς τὸ δένδρον, καταβαίνων συσπειροῦται, δηλαδὴ γίνεται σφαῖρα, καὶ πίπτει κατὰ γῆς. Δὲν κτυπᾷ, διότι αἱ ἄκανθαι ἐλαττοῦσι τὴν ὁρμὴν τῆς πτώσεως καὶ προφυλάττουσιν αὐτόν.

Τὴν τροφήν του φέρει διὰ τῶν ἀκανθῶν του, ῥίπτει κατὰ γῆς τοὺς καρποὺς σταφυλῶν, δαμασκηνῶν, μήλων κλπ. καὶ κυλίεται ἐπ' αὐτῶν, οὕτω πως ἐμπήγνυνται εἰς τὰς ἀκάνθας καὶ οὕτω φορτωμένος μεταφέρει τούτους εἰς τὴν φωλαιάν του.

Ὁ ἀκανθόχοιρος εἶνε βρώσιμος, εἶνε πολὺ παχὺς καὶ τρώγεται ὀπτὸς ἐν κλιβάνῳ μετὰ ἀρωμάτων, τὸ κρέας του εἶνε εὐῶδες ὡς ὁ μόσχος, ὁμοιάζει πρὸς τὸ τοῦ χοίρου. Ὁ ὄχλος συλλέγει τὴν χολὴν τοῦ ἀκανθοχοίρου καὶ μόνον πρὸς λῆψιν ταύτης φονεύει τὸ ζῶον· τὴν χολὴν ταύτην κρεμῶσιν εἰς τὴν ἑστίαν ἵνα βραδέως ξηρανθῇ, τὴν φυλάττουσι καὶ χρῆσιν ποιοῦσι κατὰ τῶν κοιλιακῶν πόνων τῶν νηπίων, δίδουσι ποσὸν μέχρι δύο κόκκων διαλελυμένον ἐν τῷ γάλακτι τῆς θηλαζούσης.

Τίτλοι βασιλικοί.

Ὁ μέγας Κωνσταντῖνος, ὁ καὶ ἅγιος ἐπικληθείς, πρῶτος ἔδωκε τίτλους εἰς διαφόρους ὑπηρεσίας. Μετὰ τοῦτον ὁ Ἀλέξιος ὁ Κομνηνὸς ὥρισε διαφόρους τίτλους εἰς τοὺς βασιλεῖς.

Αὐτοκράτωρ εἶνε ὕψιστος τίτλος τοῦ βασιλέως.

Καῖσαρ ἢ Αὔγουστος ὁ καὶ **Σεβαστὸς** καλούμενος εἶνε δεύτερος τίτλος.

Σεβαστοκράτωρ εἶνε ὑπὸ τὸν δεύτερον τίτλον.

Πανυπερσέβαστος εἶνε μικρότερος τοῦ Σεβαστοκράτορος.

Πρωτοσέβαστος ἕπεται τοῦ ῥηθέντος.

Ἡ δὲ Ἄννα θυγάτηρ τοῦ Ἀλεξίου ἔδωκεν εἰς τὸν πατέρα της τὸν τίτλον **Πρωτοσεβάστου.**

Δεσπότης ἐκαλεῖτο ὁ ἀδελφὸς τοῦ Αὐτοκράτορος καὶ ἐνίοτε καὶ ὁ συγγενής.

Πάντες ὅμως οἱ βυζαντινοὶ βασιλεῖς ἐκαλοῦντο Αὐτοκράτορες. Ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς τοὺς ἐκάλει Βασιλεῖς.

Ὀβελίσκος πάγου καὶ κέρας ἐλάφου.

Ἡ Γραιλανδία, ἥτις κεῖται εἰς τὰ βόρεια ἔσχατα τῆς Ἀμερικῆς, οὐδὲν ἄλλο οὖτος εἶνε ἢ μίγμα βράχων μετὰ ὑπερμεγέθων σωρῶν πάγων. Εἰκὼν τοῦ χάους καὶ τοῦ χειμῶνος. Ἡ ὀξεῖα κορυφὴ τοῦ (ὀβελίσκου) πάγου εἶνε ὑπερμεγέθης μάζα, ἥτις ὑψοῖ παρὰ τὰς ἐκβολὰς ποταμοῦ τινος τὰς θρασείας αὐτοῦ σουβλερὰς κορυφὰς καὶ ὑπερμεγέθη τινα θόλον, ῥίπτει δὲ τοσαύτην λάμψιν ὥστε φθάνει αὕτη εἰς ἀπόστασιν 10 λευγῶν. Οὐχὶ μακρὰν τοῦ κρυσταλλίνου τούτου οἰκοδομήματος αἱ τρεῖς κορυφαί, τὰς ὁποίας ὀνομάζουσι **Κέρας τῆς ἐλάφου** βλέπονται ἀπὸ ἀπόστασιν 25 λευγῶν.

Μῆκος ποταμῶν.

Ὁ μακρότερος ποταμὸς εἶνε ὁ Μισισιπῆς, ἔχει μῆκος 6,530 χιλιομέτρων. Μετ' αὐτὸν ἔρχεται ὁ Νεῖλος 5,740 χιλιομέτρων. Ἐν Ἀσίᾳ ὁ μακρότερος ποταμὸς εἶνε ὁ Γιαν-τ-ε-Κιὰν 5,080 χιλιομέτρων. Ἐν Εὐρώπῃ εἶνε ὁ Βόλγας 3,688 χιλιομέτρων, μετ' αὐτὸν δ' ἔρχεται ὁ Δούναβις 2,770 χιλιομέτρων.

ΣΤΙΓΜΑΙ ΤΕΡΨΕΩΣ

Τοὺς μπουναμάδες μου κι' εὐχαῖς ἀς κάνω πέρα πέρα
ἀφοῦ δὲν μοῦ κοστίζουνε καὶ εἶν' ἀπὸ...ἀέρα

—Στὸν ἱερὸ Θεόκριτο τὸν καὶ Μυριανθούσῃ
μία ὀμβρέλλα τῆς βροχῆς καὶ δύο πήχεις μοῦσι

—Εἰς τὸν κλεινὸν Τσιτσίραυλον στρωμένο κρεββατάκι
γιατὶ κοιμᾶται ὄρθιο τὸ ὁλόιο τὸ...παιδάκι

—Πέντε στρατιῶταις ψεύτικους στὸ γέρω Ραπανέτη
γιατὶ παλίμπαις ἔγινε καὶ ἀγαπᾷ νὰ παίζῃ

—

Οἱ σύζυγοι διὰ νὰ ἐκτιμῶσιν ἀλλήλους πρέπει νὰ γνωρίζονται· διὰ νὰ ἀγαπῶσιν ὅμως ἀλλήλους πρέπει νὰ μὴ γνωρίζονται.

—

Ἐπὶ τῇ πρὸ ἡμερῶν αὐξήσεως τῆς τιμῆς τοῦ ἄρτου.
— Παιδί μου νὰ μὴ τρώγῃς πολὺ ψωμὶ διότι ὑψώθηκε....
— Ἀ! γι' αὐτὸ κ' ἐγὼ, καλὲ μπαμπᾶ, τὸ κατεβάζω μὲ ὄρεξι.

—

Εἰς γεῦμα· ὁ οἰκοδεσπότης ἐξαίρων τὸν οἶνόν του.
— Εἶνε ἐξαίρετο αὐτὸ τὸ κρασί.
— Τὸ ἐδοκίμασα.
— Ποῦ ;—Στὴ σαλάτα.

—

Ὁ ἰατρὸς Ι. κληθεὶς ἐπεσκέφθη ποτὲ ἀσθενῆ καὶ ἐν τῇ μέθῃ τῆς...ἀμαθείας του ἔγραψε συνταγὴν ἐν ᾗ διέταττεν 17 κόκκους κονταϊνης εἰς 10 σταρόσπορα κινίνης. Μέλλων δὲ νὰ ἀναχωρήσῃ εἶπεν εἰς τοὺς οἰκείους τοῦ ἀσθενοῦς «Δὲν εἶνε γιὰ ζωή».

Ὁ ἀσθενὴς ἀκούσας τοῦτο ἀνεπήδησεν ἐκ τῆς κλίνης του καὶ ἐφώναξε «Δὲν ἔχω τίποτε. Εἶμαι καλά»

«Σώπα, Γιάννη. ἀπαντᾷ ἡ σύζυγος τοῦ ἀσθενοῦς, ὁ γιατρὸς ξέρει καλλήτερα ἀπὸ σένα.

—

Νέος τῆς ἐποχῆς, ἀγένειος, εἰσῆλθε πρό τινος εἰς ἓν κουρεῖον καὶ διέταξε ξύρισμα.

Ὁ κουρεὺς ἱστάμενος παρὰ τὴν ἕδραν ἐφαίνετο ὡσεὶ ἀνέμενέ τι.

Ἐπὶ τέλους ὁ νέος τὸν ἠρώτησεν ἀνυπομόνως.

— Αἴ, τί περιμένεις τώρα ;

— Περιμένω νὰ φυτρώσουν, κύριε, ἀπήντησεν ὁ κουρεύς.

A. COCCONIS

ΠΡΑΚΤΙΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ

Περὶ φυτεύσεως ἀμπέλου. Πρὶν φυτευθῇ ἡ ἄμπελος πρέπει νὰ ὀργωθῇ ὁ ἀγρὸς ὅσον οἷόν τε βαθύτερον. Νὰ ἀνοιχθῶσιν οἱ λάκκοι πρωΐμως ἵνα ποτισθῶσι καλῶς ἐκ τοῦ βροχίνου ὕδατος, ὁ δὲ φυτὸς νὰ εἶνε ἐκ φυτωρίου ἀμπέλου σπειρομένου πρὸ ἐτῶν καὶ νὰ ληφθῶσι μετὰ τῶν ῥιζῶν· διότι ἡ τοιαύτη ἄμπελος ἐπιτυγχάνει καλῶς καὶ καρποφορεῖ τὸ δεύτερον ἔτος, τὸ φύτευμα κλάδων εἶνε ἐπισφαλὲς καὶ παρέχει καρποὺς κατὰ τὸ τέταρτον ἔτος.

Ἡ φυτεία πρέπει νὰ γίνηται εἰς μὲν τοὺς ξηροὺς καὶ θερμοὺς ἀγροὺς κατὰ τὸν Νοέμβριον καὶ Δεκέμβριον καὶ νὰ καλύπτωνται διὰ γῆς τὰ κλίματα, ἵνα μὴ προσβάλλωνται ἐκ τοῦ ψύχους τοῦ χειμῶνος· εἰς δὲ τοὺς μὴ ξηροὺς νὰ γίνηται τὸν Μάρτιον καὶ Ἀπρίλιον καὶ νὰ ἀποκαλύπτωνται ταῦτα τὸν Μάϊον.

Ἐντὸς τοῦ φυτευμένου οὐδὲν ἄλλο φυτὸν νὰ σπείρεται.

Τὰ κλήματα τῆς ἀμπέλου εἰσὶ τριῶν εἰδῶν· χαμηλὰ (χαμέγεια) τῶν τοιούτων οἱ κλάδοι ἕρπουσιν ἐπὶ τῆς γῆς καὶ αἱ σταφυλαὶ ψαύουσι ταύτην· εἰς ὑπέργεια, ὧν ὁ κορμὸς ἔχει ὕψος δύο ποδῶν, τὰ δὲ κλήματα οὐ ψαύουσι τὴν γῆν καὶ εἰ; τὰ τῶν κληματαρίων (ἀναδενδρίδων), ὑποστηριζομένων τῶν κλάδων ἐπὶ πασάλων ὡς γίνεται εἰς τὰς σταφίδας καὶ ἀναδενδρίδας.

Τὰ χαμαίγεια κλήματα εἶνε ἀναρμόδια εἰς ἀγροὺς ὑγροὺς, διότι αἱ σταφυλαὶ δὲν ὡριμάζουσι καλῶς καὶ παράγουσιν οἶνον βλαβερὸν εἰς τὴν ὑγείαν.

Περὶ γαιῶν πεφυτευμένων καὶ γεωργησίμων. Εἰς δύο εἴδη διακρίνονται αἱ γαῖαι εἰς **γεωργησίμους** καὶ εἰς **πεφυτευμένας.** Γεωργήσιμοι εἰσὶν αἱ ἐπὶ ἔτος σπειρόμεναι ἐκ δημητριακῶν καρπῶν, ἢ χαιδρωπῶν, ἢ ὀσπρίων, βαμβάκων, καπνοῦ, ἀραβοσίτου, λιναρίου, γεωμήλων κλπ. **Πεφυτευμέναι** αἱ ἔχουσαι δένδρα καρποφόρα μωρέας, ἐλαίας, ἀμπέλους κλπ.

Ἕκαστον εἶδος τῶν δένδρων τούτων ἐπηρεάζει πολὺ εἰς τὴν ὑγιείαν τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν ζώων. Τὰ φύλλα τῶν μωρεῶν τῶν πεφυτευμένων εἰς ὑγροὺς ἀγροὺς παράγουσι νόσον εἰς τὰ κουκούλια (τοὺς βόμβηκας) κλπ. Αἱ ἐλαῖαι καὶ αἱ ἄμπελοι καὶ αἱ ἀναδενδρίδες (κλιματαριαὶ) παράγουσιν ὑγίειαν· ὡσαύτως καὶ αἱ λεμοναῖαι, πορτοκαλαῖαι καὶ τὰ ἄλλα ὅμοια τούτοις, διότι παράγουσιν ἀτμοὺς καταστρέφοντας τὰ μιάσματα· ὡσαύτως καὶ αἱ φουντουκαῖαι, αἱ ῥοδιαὶ κλπ.

ΚΟΣΜΙΚΗ ΤΕ ΚΑΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΠΕΙΡΑ

Δ. Ζ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ

ὑπὸ τοῦ ἰδίου

Τὸ βιβλίον τοῦτο ἐμπεριέχει τὴν ἐν Χριστῷ ἀλήθειαν, ἐμπεριέχει τὸν Χριστὸν καὶ τὸ πολίτευμα Αὐτοῦ, ὅπερ εἶνε ὁ χριστιανισμός. Ὁ χριστιανισμὸς εἶνε ἡ θρησκεία τὴν ὁποίαν ὁ πανάγαθος Θεὸς ἔδωσεν ὄχι εἰς ἕνα λαὸν ἢ εἰς τινα ἔθνη μόνον διὰ νὰ πολιτεύωνται, ἀλλ' εἰς ἅπασαν τὴν ἀνθρωπότητα. Ὁ χριστιανισμὸς εἶνε θρησκεία ἢ μᾶλλον πολίτευμα καθ' ὅλου τοῦ ἀνθρώπου ἀναλόγως τῆς φύσεώς του διὰ νὰ πολιτεύηται καὶ νὰ ζῇ συμφώνως πρὸς τὰς ἠθικὰς ἀρχὰς αὐτοῦ, ὥστε νὰ εὐημερῇ ἐν ὅσῳ ὑπάρχει εἰς τὴν παροῦσαν ζωὴν, συγχρόνως δὲ νὰ προετοιμάζηται διὰ τὴν μέλλουσαν μακαριότητα. Τὸ ἐναντίον δὲ ὁ ἄνθρωπος μένων ἄνευ τῆς ἁγίας ταύτης θρησκείας τοῦ Χριστοῦ κακοζῇ ἐν ὅσῳ ὑπάρχει εἰς τὴν παροῦσαν ζωὴν καὶ προετοιμάζεται ταυτόχρονως διὸ τὴν μέλλουσαν κακοδαιμονίαν του.

Εἶνε ἀληθὲς ὅτι κατὰ τοὺς τρεῖς ἢ τέσσαρας πρώτους αἰῶνας ἡ θρησκεία τοῦ Σωτῆρος τοῦ κόσμου ὑπῆρξεν ἐν τῇ ἁγνότητι καὶ καθαριότητι αὐτῆς. Διότι κατ' αὐτοὺς τοὺς αἰῶνας βλέπομεν ἐν τῇ ἱστορίᾳ, ὅτι ὁ χριστιανισμὸς ἤκμαζε καὶ ἦτον εἰς ἀνθηρὰν κατάστασιν, μάλιστα μεταξὺ τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους ἐδημιούργησε τῷ ὄντι ἄνδρας εὐσεβεῖς. Τότε ἀνεφώνησαν καὶ ἔζησαν οἱ πράγματι ἀληθεῖς μαθηταὶ τοῦ Χριστοῦ καὶ ἀληθεῖς διάδοχοι τῶν ἀποστόλων οἱ ὁμολογηταὶ, οἱ μάρτυρες καὶ οἱ ἅγιοι, καθὼς καὶ οἱ θεοφόροι πατέρες καὶ διδάσκαλοι τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, οἵτινες ἐκήρυξαν τὸν Χριστὸν καὶ τὸ Εὐαγγέλιόν Του εἰς τὴν Ἀνατολὴν καὶ εἰς τὴν Δύσιν.

Ἀλλ' ἔκτοτε βαθμηδὸν ἐξέλειψαν οἱ ἀληθῶς εὐσεβεῖς ζηλωταὶ τοῦ χριστιανισμοῦ, καὶ ἤρχισεν ἐπερχομένη βαθμηδὸν ἡ κακεκτικὴ ἠθικὴ καὶ θρησκευτικὴ κατάστασις τῶν χριστιανικῶν λαῶν τῆς Ἀνατολῆς καὶ τῆς Δύσεως. Ἀπομακρυνόμενοι δὲ οἱ λαοὶ οὗτοι ἀπὸ τοῦ ἀμιγοῦς καὶ καθαροῦ χριστιανισμοῦ ὑπέπεσαν εἰς τὸν ἄσπλαγχνον θρησκευτικὸν καὶ φυλετικὸν φανατισμόν, δι' οὗ ἤρχισαν νὰ μάχωνται ἡ Ἀνατολὴ πρὸς τὴν Δύσιν καὶ ἡ Δύσις πρὸς τὴν Ἀνατολήν. Ἐκ τῶν μαχῶν τούτων ἐπήγασαν αἱ τρομεραὶ «σταυροφορίαι» δημιουργηθεῖσαι ὑπὸ τῶν ψευδοχριστιανῶν, καλουμένων «ζηλωτῶν τοῦ χριστιανισμοῦ». Ἐπὶ τέλους ἐπῆλθαν αἱ ἐπιδρομαὶ τῶν βορείων βαρβάρων λαῶν, δι' ὧν ἔπαθε τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος τὰ πάνδεινα μυρία ὅσα κακὰ καθὼς καὶ ὑπὸ τῶν Λατίνων καὶ Φράγκων, καὶ τελευταῖον ὑπὸ διαφόρων ἐθνῶν, οἵτινες ἐξακολουθοῦσιν ἔτι νὰ μαστίζωσι τὸν ἑλληνικὸν χριστιανικὸν πληθυσμόν.

Ταῦτα πάντα εἶχα κατὰ νοῦν ὅταν συνέλαβα τὴν ἰδέαν νὰ δημοσιεύσω τὸ βιβλιάριον τοῦτο, τὸ ὁποῖον ἐμπεριέχει τοιαῦτα θέματα διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ὁποίων δυνάμεθα νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς τὴν ἀρχικὴν ἠθικὴν τε καὶ θρησκευτικὴν ἡμῶν κατάστασιν. Νὰ ἐλευθερωθῶμεν δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ φυλετικοῦ, θρησκευτικοῦ καὶ δεισιδαιμονικοῦ φανατισμοῦ, ὅστις ἔχει τοιαύτην δύναμιν νὰ διεγείρῃ τοὺς λαοὺς εἰς τὰ τρομερὰ ἀποτελέσματα τῆς ἀλληλοσφαγίας, ἀλληλομαχίας καὶ ἀλληλοεκδικήσεως.

Ἂς δώσῃ τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος τὸ ἅγιον τοῦτο παράδειγμα εἰς τὰ λοιπὰ καλούμενα χριστιανικὰ ἔθνη, καὶ ἂς εἴμεθα βέβαιοι ὅτι θὰ ἀνανήψωμεν ἐκ τῆς τοιαύτης κακεκτικῆς καταστάσεως εἰς ἣν εὑρισκόμεθα, θὰ ἐξέλθωμεν δὲ ὡς φωστῆρες πάλιν ἐν τῷ κόσμῳ ὡς καὶ ἄλλοτε ἦσαν οἱ προπάτορες ἡμῶν.

Δ. Ζ. Σακελλάριος.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

Παρακαλοῦνται οἱ ἀπανταχοῦ κ.κ. συνδρομηταὶ τῆς «Ἀστραπῆς» ὅσων ἡ συνδρομὴ λήγει τὴν 15 Δεκεμβρίου 1895, νὰ φροντίσωσι περὶ ἐγκαίρου ἀνανεώσεως τῆς συνδρομῆς των, διότι θὰ διαγραφθῶσιν ἐκ τοῦ καταλόγου τῆς Διεκπεραιώσεως ἀνεξαιρέτως πάντες ὅσοι καθυστερήσωσι τὴν συνδρομὴν των πέραν τῆς 15 Ἰανουαρίου.

Εἰδοποιοῦμεν τοὺς κ. κ. συνδρομητὰς ἡμῶν ὅτι ὁπόταν πληρώνωσι τὴν συνδρομὴν των εἰς τοὺς ἀπεσταλμένους παρ' ἡμῶν νὰ ζητῶσι καὶ τὴν ἀπόδειξιν τῆς Διευθύνσεως, διότι ἄλλως ἡ Διεύθυνσις δὲν εὐθύνεται.